Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

MỖI SỐ 0 $ 07

HÃY DÙNG SỮA HIỆU

Năm thứ nhì — N° 442

ĐUỐC NHÀ NAM

BÁO RA MỖI NGÀY

Chủ-nhiệm: NGUYỄN-PHAN-LONG

BÁO-QUÁN: 72, Lagrandière Dây nói số 626 ... TÒA-SOẠN: 147, Rue de Reims Dây nói số 858

Quản-lý: NGUYỄN-VAN-NAM

JOB

Mercredi 14 Octobre 1931

CENTRE LEGAL INDOCHINE N° 16104

Mấy điều thỉnh-cầu của một người thay mặt dân

Bổn-báo tiếp được thơ sau này của ông Tự-giao-Hiền Hội-đồng Địa-hạt ở Baclieu gởi lên, bày tỏ mấy điều ước-muốn của ông xin chánh-phủ sửa đổi. Một ông hội-đồng Địa-hạt như ông Hiền sẵn nhiệt-thành và bày tỏ chánh-kiến như vậy, thật là đáng kính. Bởi vậy bổn-báo rất vui lòng đăng ý nguyện văn lên đây và mong rằng các nhà trách-nhiệm chánh-trị ở xứ ta xét đến. — Đ. N. N.

* * *

Kính gửi ông Nghị-viên quản hạt;

Ngày hôm nay tôi lấy làm hân hạnh tiếp được bức thơ của qui ông đề ngày 18 Septembre cho tôi hay quan Thuộc-địa thượng thơ sẽ sang tuần thú xứ ta, nên qui ông muốn tôi hiệp cùng quốc dân mở cuộc hoan-nghinh ngài ở dinh thành phố Saigon, trong ngày mồng 8 tháng 9 Annam này. Rồi tỏ bày cho ngài rõ đã hết các tỉnh hình lý tài-nông thương, học thuật, kỹ nghệ, chánh-trị và những điều ước-vọng của quốc-dân.

Tôi xin thay mặt cho nhơn-dân ở địa-phương tôi mà cảm ơn qui ông trước, vì qui ông có lòng tưởng đến quê hương đất tổ của chúng ta tuy là phận sự, nhưng cũng ân thâm, kết-quả cùng không, còn mong nơi công-lý.

Tôi hứa chắc đến ngày đó tôi có mặt theo ý của qui ông đã định.

Song tôi có chỗ chưa rõ xin qui ông ra ơn chỉ giáo.

Tôi không hiểu chương trình của qui ông đã sắp sẽ yêu cầu với quan Thượng-thơ thuộc-địa cải-cách cùng thêm bớt những việc chi. Còn phận Hội-đồng Địa hạt như tôi đây, qui ông có định phận-sự gì không?

Theo phận sự Hội-đồng địa hạt tôi đặng mọc kích những điều có quan-hệ trong tỉnh Baclieu, tôi tỏ ra sau đây xin qui ông vui lòng xem xét.

1° — *Lợ tài, thất nghiệp, trừ trộm cướp.*

Hiện gần một năm nay trong tỉnh Baclieu bị nạn tài-chánh khuẩn bách, lương dân thất nghiệp quá sức thảm khổ, cơm không đủ ăn, áo không đủ mặc, nợ đòi thuế thúc, vợ đói, con rét, chẳng biết nương cậy nơi ai. Nếu như xin được chánh-phủ chuẩn miễn số thuế Đinh năm 1931 cho hạng dân lao-động nhờ, thì họ mới dám chường mặt ra làm công thuế mà nuôi vợ con của họ.

Đặng vậy trong xứ mới khỏi nạn trộm cướp tứ tung, xin chánh phủ ra ơn làm phước. Đây là tôi nói dân trong 3 tổng: Thạnh-hưng, Thạnh hòa và Long-thủy. Còn 4 tổng ở quận Camau là: Quản-xuyên, Quản an, Quản long và Long thới lại còn bị thiệt hại nhiều hơn nữa. Dân trong 4 tổng nầy thường năm nhà nước buộc họ phải đóng thuế rừng mỗi tên dân là 0$75, ý nhà nước tưởng họ ở gần rừng, sao vậy họ cũng có nhờ cậy, lá đặng sánh nhai. Nhưng mà có đặng vậy đâu, khi nào họ đốn một xuồng chi về nấu ăn, hay 5, 7 cây tươi, hoặc ít trăm lá đem về cho chòi ở, nếu họ không đến quan Kiểm-lâm đóng thuế, hay là công ty nào đó, thì liền bị bắt phạt bằng 10. số phải mua, còn bị tù là khác nữa.

Xin nhà nước nên ra nghị định cho những dân ở trong 4 tổng tôi đã kể trên đây cho họ mỗi năm được đốn bao nhiêu cột, bao nhiêu lá và giấy lợt có thước tấc thể tộ-đặng họ cất nhà ở khỏi bị phạt vì họ đã phải đóng 0$75 thuế rừng rồi.

2° — *Hội Canh-nông chuẩn miễn thuế đinh quận Camau.*

Những ông đại điền chủ và tiểu-điền chủ ở tỉnh Baclieu đồng yêu cầu xin chánh phủ để cho hội Canh-nông Baclieu đặng quyền cho vay như ngày hội mới thành lập vậy!

Nghĩa là ai có số mắc nhiều thì hội cho vay bạc nhiều. Song tùy theo hạng đất đóng thuế cao hay thấp. Lại xin chánh phủ ra luật phân kỳ cho hội-viên trả nợ từ 10 năm trở lại số lời và vốn.

Số thuế điền năm 1931, xin chánh phủ lập hội điều tra 4 tổng ở quận Camau chuẩn miễn thuế cho họ nhờ, vì trận bão năm 1930 làm hư hại quá nhiều, hiện nay không có đủ số lúa mà ăn, có huê lợi đâu đóng thuế nhà nước.

3° — *Về giáo huấn*

Tôi rất lấy làm lạ mà hay tin rằng bên ty giáo-huấn đã xét và đuổi những trò nào từ 14 tuổi sắp lên học nơi lớp ba (cour élémentaire), từ 15 tuổi sắp lên học nơi lớp nhì (cours moyen) từ 16 tuổi sắp lên học nơi lớp nhứt (cours supérieur), tại các trường sơ học (école primaire).

Đau đớn thay cho học trò nào gặp cảnh cha mẹ nghèo phải đi ở mướn hoặc làm tá-điền của mấy nhà đại điền chủ. Một vì ở xa thành thị, nên dẫu khi làm có tiền đóng tiền cơm cho con đi học thì rất trễ, thường những trò ấy khi khởi sự vô học thì đã có trên 10 tuổi rồi, nói thế khi lên lớp nhứt thì ít ra cũng phải có 20 tuổi.

Nếu chánh phủ xét theo tuổi mà đuổi học trò như vậy, thì rất tội nghiệp cho phần đông học trò nghèo, chẳng còn phương thế nào mà học mạnh nữa đặng.

Thương hại thay! một số dân chịu dốt để dành còn số dân, muốn học mà lại bị nhà nước đuổi ra thì lại còn thăm ức cả đời

Coi qua trương 6)

Ong Paul Reynaud

ĐÃ XUỐNG TÀU «DUGUAY TROUIN» TỐI BỮA QUA ĐỂ LẠI SAIGON

Sau khi đi thăm viếng Nam-dương là thuộc-địa Hòa-lan rồi, 9 giờ rưỡi tối thứ hai 12 Octobre, ngài đã xuống tàu binh *Duguay Trouin* để qua Saigon.

M. PAUL REYNAUD

Theo hành trình đã định trước, thì 5 giờ chiều ngày 16 Octobre là bữa kia, ngài tới Saigon.

Ở Bắc-kỳ

NHIỀU CHÁNH-TRỊ PHẠM BỊ HỘI-ĐỒNG BẢO-HỘ BÁC ĐƠN XIN GIẢM TỘI

Những chánh-trị-phạm bị Hội-đồng Đề-hình phiên ngày 26 Sept. 1931, kêu án nặng, đều ký tên xin Hội-đồng bảo-hộ giảm bớt tội. Nay có tin cho hay rằng Hội-đồng Bảo-hộ đã bác đơn xin giảm tội của những chánh-trị-phạm đó rồi.

Chuyện thị-phi..

Mình làm dây tở cho mốt ăn mặc quá

Có nhiều người bài Nam-Châu làm cái điệu bọng thiệt tình: Bữa trước có cô bài sao con gà có hai mỏ, giờ tới cặn kẻ tại sao nhiều người mặc đồ tây không mang vớ nữa.

Đại-khái cái thơ viết bài như vầy:

« Tôi thường thấy nhiều cậu thanh-niên mình, hoặc đi làm, hoặc đi chơi, ở bề ăn quần một cách kỹ-lưỡng lắm: nơ, rê-gách cho ngon, đôi giày cho đẹp, cái nón bỏ vành. Trước khi ra đi, vuốt ve sửa soạn, cái nơ có hơi vênh một chút là tháo ra thắt lại liền. Thôi, sửa soạn vậy cũng cho là được đi, vì ai cũng muốn trang sức cho đúng đắng lẫn hồi, chớ có lẽ sao các cậu không bận áo cho cặp cẳng với?

« Nếu nói rằng vớ mắc mua không nổi, thì các cậu đừng xài vớ hai ba đồng một đôi.

« Còn nói nực sao hồi nào đến giờ không than nực?

« Nếu nói không giờ mang vớ, sao có ngày giờ sửa từ gót nơ, từ đuôi rê-gách?

« Còn nói theo mốt mấy cô đầm, mấy cậu tây, càng là vô lý hơn nữa. Cặp răng của bọ đầm có vàng chảy, có thọc, có ghẻ, mà đem ra khoe trước mắt muôn người bao giờ?

« Thế mà nhiều cậu thanh-niên ăn-phục bắt chước cái mốt ấy là tại sao?v.v.»

Chuyện tay tầm thường, nhưng nó có chút quan-hệ tới tánh-cách của dân-tộc ta ở trong đó, cho nên tôi muốn đem ra làm câu chuyện nói để công nghe.

Tại sao? Người ta hỏi như vậy, thì chỉ có một câu trả lời rằng tại mình có cái tánh bắt chước vô ý thức chớ sao?

Thiệt vậy, tại vô ý-thức, cho nên có người bận pyjama đi nghinh ngang ngoài đường. Tại vô ý-thức cho nên trời nắng chang chang, có người bận đồ đen dày bự. Tại vô ý-thức cho nên có người tưởng sự mang giày không vớ, là cái mốt nên theo.

Sự đó cũng ít thấy, nhưng nếu ta thấy có cậu tây cô đầm nào mang giày không vớ, thì ta nên biết rằng: không những vì khí-hậu nóng bức ở xứ ta không quen với họ, nên họ không mang vớ mà thôi, trong cũng còn có cái ý khác sự tiện nữa. Thứ nhứt là các cô đầm, muốn bày cái cườm cẳng của họ, trắng, tròn, bóng bảo, dầy đặn, đặng khoe cái đẹp (esthétique) của họ ra. Nguyên-lai sự phục-sức là để cho mưu năng cho thân-thể, mà cũng là để cho cái xấu xí của thân-thể đi; nếu các cậu Âu-phục ta, có cái cẳng đẹp, thì dẫu bắt chước họ không mang vớ cũng không sao, nhưng nếu như người viết thơ cho tôi đã nói, cẳng vàng chảy, lại có thọc có ghẻ, thì có cái gì đẹp đâu, mà không cho đậy đi; bày tỏ ra thật cũng chướng mắt cho thiên-hạ lắm.

Nhơn câu chuyện nầy mà tôi có cảm tưởng rầu buồn, là cái tánh-cách của mình bắt chước của ai cái gì, cũng dửa đeo theo mà làm dây tớ cho cái ấy. Xưa nia bắt chước Tàu, thì làm dây tớ cho văn chương phong-tục Tàu, bây giờ theo học tây, lại toan làm dây tớ cho văn-chương phong tục tây nữa.

Tức như việc ý-phục, thật trong anh em mình, có nhiều người làm dây tớ cho mốt (mode) một cách trung-thành quá. Nó đi tới đâu, mình cũng theo đuổi tới đó. Người ít tiền mà theo nó, thì thành ra mang công nợ đeo quần; người không biết đường mà theo nó, thì thành ra cách lố lăng dị đợm. Ai thấy ngó kỹ ra đường coi có phải vậy không?

Ta không biết rằng ngay chỗ ở của mốt ăn mặc là ở bên tây kia, người ta bày ra mốt, cũng là để riêng cho đám hào-gia phú-hộ, công-tử vương-tôn mà thôi. Bên tây, những người làm ăn, đứng đắng, có cần theo mốt gì; ý-phục của họ chỉ cần sạch sẽ, rẻ tiền và vừa mắt họ, ấy là mốt đó, chớ họ không làm trò chơi cho cái hình làm kiểu hay là đắc thợ may đâu. Rất đỗi những hạng thầy bà tử tế làm chớ, thế mà mỗi năm chỉ may một bộ áo quần (costume unique) mà thôi: mưa, nắng, sớm, hôm, lúc nào cũng chỉ có thế. Vậy là chính chỗ để ra mốt, người ta không thèm làm dây tớ nó, mà mình lại trung thành với nó quá đỗi.

Người Nhựt công bịa Âu-phục kia, thử coi họ có mất gì không? Họ bắt chước cách ý-phục của người Tây-phương là cần cái chỗ lợi tiện mà thôi, chớ không cần trau đổi để làm dây tớ cho mốt chút nào?

Anh em mình ngày nay bắt đỗ tây, đông lo bắt chước làm dây tớ, tôn lo làm ông chủ như họ kia.

NAM-CHUC

Vụ Mãn-châu

Hội Vạn-quốc khuyên hoãn Huê-kỳ phái người điều-tra Nhựt cấm binh Tàu vô Sơn-hải-quan. — Tàu trả lời cứng lắm.

Theo điện-tín A.R.I.P. sáng nay thì bữa qua ông Briand ngồi chủ-tọa ban trị-sự của hội Vạn quốc để nghe Thí-Triệu-Cơ bày tỏ. Thí nói rằng nước Tàu sẵn lòng tin cậy ở hội Vạn-quốc và Huê-kỳ; nếu như việc nầy không điều-đình xong thì việc giảm-binh tinh bàn nay mai không thể thành được.

Tàu lại trình cho hội biết rằng Nhựt âm-mưu ám trợ cho phong-trào độc-lập ở Mông-cổ, có mấy tòa xe lửa bịt sắt, chở khí-giới vô cho Mông-cổ.

Huê-kỳ khuyên hội Vạn-quốc rằng điều-đình. Ông Stimson (thủ-tướng Huê-kỳ) có phái hai người đi quan-sát tình hình Mãn-châu rõ ràng, đặng tri-th cho Huê-kỳ biết.

Bữa 12 Oct. Chánh-phủ Nhựt truyền lịnh cho bộ sứ-thần của họ ở Bắc-binh nói cho Trương-học-Lương biết rằng chừng nào binh Nhựt bị chọc ghẹo thì mới đánh trả, chớ không thì thôi. Lại xin Trương cản binh Tàu, đừng cho vô San-hải-quan. (*Shanhaikwan*, và đừng chọc binh Nhựt. Nếu chọc rồi lại bị như vụ Cẩm-châu thì Tàu chịu lấy, chớ trách.

Bữa trước Nhựt có gởi thơ cho Tàu nói làm cách nào cho giết cái phong trào bài Nhựt ở nước Tàu đi, nay Tàu trả lời lại rồi, nói cứng lắm.

Tàu nói rằng việc Mãn-châu ngày nay không có trách nhiệm gì cả, chỉ tại Nhựt - bổn ỷ mạnh dùng binh mà ra. Bây giờ làm sao cầm dầu lỏ lòng ái quốc của họ cho được, còn họ không muốn dùng hàng-hóa Nhựt là quyền tự-do của họ chớ.

XỬ LẠI VỤ 17 ĐẢNG-VIÊN CỘNG-SẢN YÊNBAY

LẦN NÀY 6 NGƯỜI ĐƯỢC THA VÀ 4 NGƯỜI ĐƯỢC GIẢM TỘI

Hôm 12 Juin, tòa án ở Yên-Bay có xử tù 17 đảng-viên Cộng-sản; các phạm-nhơn chống án, nên bữa 12 Octobre mới rồi, tòa Thượng-thẩm Hanoi nhóm.

Lần nầy tòa tha bổng 6 người mà trước kia tòa án Yên-Bay phạt mỗi người 2 năm tù, và giảm tội cho 4 người, từ 3 tháng tới 1 năm; 4 người nầy trước bị kêu từ 1 năm tới 3 năm. Còn 7 người kia thì tòa y án, nghĩa là mỗi người bị 4 tới 5 năm tù, không ăn giảm.

Sau những cái nghị định ngày 6 Octobre

800 VIÊN-CHỨC LANG-SA NHÓM HỘI ĐỂ KÊU NÀI

Sự thiếu hụt của các viên chức ta

Cái nghị định ngày 23 Septembre, chánh-phủ bớt 20 °/. khoản tiền phụ cấp về chức việc (*indemnité pour supplément de fonction*) của các viên chức tây nam rồi, đến ngày 6 Octobre lại có mấy cái nghị định khác bớt tiền phụ cấp về sanh hoạt và phụ cấp cho vợ con (*indemnité de zone et de charge de famille*) của các viên chức nữa. Bớt khoản phụ-cấp nầy, hình như thiệt thòi cho các viên chức lắm. Có viên chức tây hụt mỗi tháng tới trăm mấy và viên chức ta hụt ba bốn chục lận.

Tối bữa thứ hai mới rồi, có 800 viên chức Langsa hội nhau ở dinh Xã-tây để kêu nài về mấy cái nghị định ngày 6 Octobre, mà họ cho là bất công (*illégal*). Nhiều viên chức đứng lên bày tỏ những lẽ thiệt hại cho các viên-chức, rồi toàn thể hội-đồng, đồng thanh chuẩn y cái chương trình đại khái như vầy:

« Vì lợi quyền của tất cả viên « chức tây nam, nên các viên chức « tây ở Saigon Cholon, 800 người, « họp lại ở dinh Đốc-lý Saigon, « đặng kêu nài về sự bớt tiền phụ « cấp, xin quan Toàn-quyền bãi « ngay cái nghị định ngày 6 Octobre đi.

« Hội đồng giao cho ban trị-sự « của hội Liên-hiệp ra sức vận-« động ở đây ở bên Pháp, và bày « tỏ tình cảnh cho quan Thượng « thuộc-địa biết, để giữ gìn quyền « lợi cho các viên chức. »

* * *

Từ bữa có nghị-định bớt phụ-cấp đến nay, viên chức ta thật có nhiều người thấy mình thiếu hụt, thứ nhứt là những người ăn lương ít, đều bị thiếu hụt đi năm mười đồng mỗi tháng cũng đáng lo trong sự sanh-hoạt chớ chẳng phải không. Bởi vậy có nhiều viên chức ngỏ ý muốn rằng tùy ý nhà nước bớt tiền phụ cấp, song nhà nước can-thiệp cách nào cho giá phố và giá đồ ăn ngoài chợ bớt xuống thì hay lắm. Vì chính thật ra, giá phố còn có nhiều chủ bất lương chưa bớt; còn giá đồ ăn ngoài chợ, bọn khách-trú mua heo gà ở Lục-tỉnh rẻ mạt, mà lên đây chúng chỉ sụt giá gọi là mà thôi.

Với những người ăn lương trong một trăm trở xuống, tưởng không nên bớt phụ-cấp lương bổng gì của họ mới phải. Vì sự sống của những viên-chức ấy với số trăm đồng trở xuống, may ra mới có đủ nuôi thân và nuôi nhà, nếu bớt đồng nào tức là thấy thiếu đồng ấy.

Quan Toàn-quyền đã ra nghị-định, cũng có quyền sửa đổi lại được, vậy xin ngài xét lại cách nào cho những viên-chức nhỏ Annam khỏi bị bớt phụ-cấp Ấy là một điều trông mong chung vậy.

Cuộc bay lên thế-giới trên

Lo nay mai mặt đất thiếu chỗ cho người ở, nên bây giờ người ta đang tìm cách bay lên Mặt trăng và Hỏa-tinh, để rồi dời dân địa-cầu lên đó

ĐƯỜNG LÊN HỎA-TINH CHỪNG 285 NGÀY

Bữa kia, thấy các báo tây đều đăng cái tin như vầy:

Paris 12 Oct. — Báo *Le Matin* đăng tin rằng ông Robert Esnault Pelterie ngồi trong phòng thí-nghiệm của ông ở Boulogne-sur-Seine, để tìm kiếm cách bay lên các tinh-cầu ở trên, đang thử những chất nổ để làm tên lửa thả máy bay lên (*Explosifs pour fusées propulsives*) thì rủi bị một ống chứa đựng thuốc nổ, phát nổ ra tứ tung, làm mất tay và bụng của ông bị thương nhiều lắm. Người ta lật đật chở ông vào nhà thương cứu cấp, thầy thuốc phải cắt bốn ngón tay trái của ông đi.

* * *

Robert Esnault Pelterie chính là một nhà bác học nước Pháp, mười mấy năm nay gia tâm nghiên cứu về cuộc bay lên Hỏa-tinh (*Mars*) và Nguyệt-cầu (*mặt trăng*). Ông đã đặt ra cái phần thưởng 25 ngàn quan mỗi năm, để thưởng cho nhà bác-học nào trong thế giới nghĩ được cách gì có thể bay lên các tinh cầu (*planète*) khác được. Có mấy nhà bác-học như giáo-sư Oberth đã lãnh phần thưởng ấy rồi mà bổn báo đã từng nói tới.

Ông chỉ vì cặm cụi tìm kiếm, để thiệt hành cái sở chí của mình, cho nên ngày nay mới bị nạn cưa cụt mấy ngón tay như tin kia đã nói. Nay nhơn cái tin ấy, tôi muốn thuật chuyện cho độc giả biết đại khái công cuộc của nhiều nhà bác học Âu Mỹ đang kiếm cách bay lên mặt trăng và sao Hỏa ra làm sao? Vì người ta lo có ngày kia mặt đất hết đồ cho người ăn, bẹp chỗ cho người ở, nên chi người ta tính sự dời dân lên mặt Trăng hay sao Hỏa lận.

* * *

Từ ngày các ông giáo sư Opel, Oberth và Goddard thí-nghiệm thử tên lửa để bay lên các tinh-cầu (*fusées interplanétaires*) đến giờ, thì người ta đều tin rằng có thể dùng khoa-học để thiệt hành được cuộc du-lịch trên thế-giới khác. Thiệt vậy vấn-đề nầy thuộc về phương diện máy móc chuyên môn mà thôi chớ không có chi vượt quá những sự mà óc người ta không thể thiệt-hành đặng

Ông Jules Verne có nói sai đâu

Jules Verne là một nhà tiểu-thuyết của nước Pháp, mấy chục năm trước, đã tưởng tượng ra một cuộc du-lịch trên mặt trăng. Hồi ba chục năm trước, người đời thấy ông ta viết ra như vậy thì cho ông ta là một anh khùng, hay là một anh giả ngộ. Là vì thấy trong sách của ông ta, dám tả cảnh những là máy bay, tàu lặn, cù-lao thả nổi trên mặt nước và cuộc bay du-lịch trên Nguyệt cầu.

Những cái tư-tưởng lúc đó cho là mơ mộng thì bây giờ đã thành ra sự thiệt cả rồi. Máy bay cũng có, tàu lặn cũng có, cù lao thả nổi cũng có, chỉ trừ ra có cuộc du-lịch tinh-cầu là người ta chưa thành công mà thôi. Nhưng vậy mà đã thành công được nhiều việc mới lạ gớm ghê, như là dây phép gió, như là sự biến hóa các thể chất (*transformation des éléments*) và sự phân lão hoàn đồng, đều là những thứ tài lạ biết bao, mà người xưa chưa hề tưởng tượng tới.

Như vậy thì ông Jules Verne mấy chục năm trước, viết sách mà đã nói tới máy bay tàu lặn, ấy là ông có cái óc thiệt hành, chớ có phải là người mộng-tưởng sao?

Theo như mấy bài toán của giáo sư Hohmann đã làm ra, thì đường đi từ mặt đất lên Kim - tinh (*Vénus*) hết 146 ngày, lên Hỏa-tinh (*Mars*) hết 285 ngày.

Ta nên biết bây giờ mới là buổi bắt đầu của cái máy bay lên tinh cầu khác, máy móc hễ nào cũng còn vụng về chậm trễ, cho nên phải bay lâu ngày và xa đường như thế. Chẳng nhớ lần thứ nhứt mà người ta đi quanh hoàn cầu hết ba năm ròng rã đó sao? Thử coi bây giờ máy bay như chiếc *Zeppelin* của Đức bay vòng thế-giới hết mấy ngày. Thế đủ chứng tỏ ra rằng cái gì lúc mới đầu nghĩ ra cũng còn dở, sau lần mới càng ngày càng khéo càng mau vậy.

(*Còn tiếp*) A.D.

Tự vận hay là rủi ro

Vớt được thây hai người dưới sông Saigon

Hồi 10 giờ sớm mai ngày 9 Octobre, người ta có vớt được một cái thây người dưới ông trong sông Saigon, ngang hãng Nhà-rồng. Xét trong mình người vô phước ấy có cái giấy thuế thân năm 1931, tên Nguyễn-Chương 20 tuổi ở làng Hương Thủy tỉnh Thừa-Thiên (Trung-kỳ).

Sở tuần cảnh cho chở xác vô nhà thương khám xét rồi mới cho chôn.

* * *

Qua ngày bữa sau là 10 Octobre, người ta cũng vớt được một cái thây một người đàn ông nữa, trong sông Saigon ngang sở Thương-khẩu. Người nầy tên Bùi-văn-Nhâm tức Nguyễn-văn-Thước tức Hồ-văn-Vang, sanh năm 1913 ở Kiến-Doi, tỉnh Kiến-An (Bắc-kỳ)

Sở tuần cảnh cũng sức chở xác vô nhà thương khám xét rồi mới cho chôn.

Chị em ta sắp bán bánh để giúp nạn dân Nghệ-Tịnh

Theo như tin bổn báo đã nói bữa qua, thì tối nay M. Triệu-v-Yên, hội trưởng Tổng-cuộc Tombola, sẽ mời các nhà từ thiện và báo-giới ở Saigon, nhóm lại ở nhà hội quán Thương gia Công-nghệ ở số 76 đường Lagrandière, để bàn việc tổ-chức một phiên chợ đêm, góp tiền để giúp đồng bào bị nạn ở Nghệ-Tịnh.

Kết quả cuộc nhóm tối nay ra sao, số mai bổn báo sẽ nói. Có điều bổn báo nghe tin chắc là cuộc chợ đêm ấy sẽ có cái quang - cảnh vui vẻ mà cảm-động lắm. Ấy là chị em ở Saigon ta, có lòng nhiệt-thành, sẽ làm các thứ bánh đem ra bán, để lấy tiền giúp cho đồng-bào ngoài Nghệ. Nghe như cuộc bán bánh nầy do bạn đồng-nghiệp *Phụ-nữ Tân-văn* sắp đặt. Như vậy thật là dịp cho đồng bào nữ-lưu khoe tài mỹ-công và làm việc từ thiện vậy.

Việc nầy chắc là được đồng bào hoan nghinh lắm, thế nào là cuộc chợ đêm nầy cũng được kết quả mỹ mãn

---

Đời này, các nước vẫn có những cuộc đàm-tiếu hội họp để tỏ bày chánh-kiến với nhau, là một chuyện rất thường, chẳng lạ lùng gì cả. Việc đời, đồng ý thì làm với nhau, không đồng ý thì công-kích, cũng là một chuyện rất thường, không lạ lùng gì cả.

Đồng ý với nhau về cuộc hoan-nghinh ông Reynaud để tỏ bày ý muốn, thì chúng tôi cứ việc tán thành và thi hành. Mục-đích thứ nhứt là xin nước Pháp cho vay quan-liền vàng (franc or) để cho nông-dân nghiệp-chủ vay dài hạn nhẹ lời, đặng có tiền trả nợ cũ và làm việc mới, mong vượt qua cái nạn kinh-tế nguy nan bây giờ. Rồi nhắc lại các việc thỉnh cầu cải-cách mà năm ngoái bản ủy-viên cải-cách ở đây đã thảo ra, để về Thượng-hội-đồng Thuộc-địa bên Pháp, rồi những chương-trình Reynaud, chương-trình Pasquier, đều để ở đó ra.

Mấy trăm người tổ chức ra cuộc hoan-nghinh nầy, chỉ do tấm lòng đối với việc chung mà ra, chẳng ai có một chút tư-ý tư-lợi nào trong đó hết thảy.

Bổ Phế Thánh Dược thuốc ho hiệu con bươm-bướm

Thuốc ho này rất linh nghiệm trị đàm thần hiệu và khoẻ khoắng cho người bịnh, mới khi uống vào sẽ thấy một cách êm ái và điệu dàng. Phàm bịnh một phát ra nên dùng lập tức sẽ thấy sự mầu nhiệm của chất thuốc ho này, nguyên gốc nó bào chế ra với rễ cây tòng « thông » vỏ anh đào, trộn với các vị quí dược khác thành nên một thứ thuốc chuyên trị chứng thương phòng (cảm gió). Bịnh mới phát ra, bất ngừa nơi cổ, ho hen, đàm sùng, hoặc khạc ra máu, Con nít nhơn phong hàng, hơi thở nóng nảy, nhẹ nhiệt tác tiếng đau sóc hông lối tức cùng người lớn tuổi. Cả thảy các chứng bịnh thuộc về sự hô hấp, nếu dùng thứ thuốc này thì giải tán dặng những đam nơi họng, cùng ban đêm nó làm cho sự ăn ngủ của con người bất tiện, nên dùng thứ thuốc này thì sẽ thấy sự mầu nhiệm của chất thuốc.

Giá bán : Ve nhỏ 0$40 = 12 ve là 4$00 =:= Ve lớn 0$80 = 12 ve là 8$00

ĐẠI-QUANG DƯỢC-PHONG

27, Tổng-đốc-Phương — CHOLON

Trong Nước...

Saigon

Bắt được một ổ trộm cướp

Bấy lâu xóm tôi, bên này là Dixmude, bên kia giáp đường Arras, thường hay bị ăn trộm luôn...

Nay nhờ có ông cò quận thứ nhì ra lịnh tìm kiếm và nhờ thầy đội Một-Thám Mai-văn-Hiệp tận lực truy tầm, nay đã bắt được ổ ăn trộm ở xóm nhà lá sau nhà hát Đức hoàng-Hội.

Những tang vật rất nhiều và những món đồ của nhà tôi ở 83 đường Dixmude mất hôm đêm 5 tây rạng mai 6 tây, đều kiếm được hết không thiếu món gì.

Vậy tôi xin có lời cám ơn hết quan thứ nhì và thầy đội Mai-văn-Hiệp có lòng sốt sắng, nhờ vậy nên nay xóm tôi được yên ổn.

Một người đọc báo

Xe hơi cán một người lính tập

Hồi 10 giờ trưa bữa chúa nhựt vừa rồi cái xe hơi số C B 795, của một người tây tên D.. ở hãng nước đá Brasserie Glacière de l'Indochine, và chính người cầm tay bành cho chạy rất mau, cán nhằm một người lính tập tên Dương-văn-Diên tại đường Mékong. Dương-văn-Diên bị thương nặng lắm. Liền khi ấy có biện ở sở tuần cảnh lại làm án-kết, rồi cho chở Dương-văn-Diên liền vô nhà thương Chợ-quán cứu cấp.

Sau xét ra thì người lên D... đó không có bằng cấp cầm tay bành xe hơi. Gan thật, đã không có giấy phép cầm tay bành xe mà dám cho xe chạy quá mau, tài nào không cán chết người ta. Thật những người này tòa nên phạt cho nặng để làm gương cho bọn khác nữa.

Vụ trộm ở đường Pellerin

Tối thứ bảy, rạng ngày chúa nhựt vừa rồi, không biết quân bất lương nào cả gan dám đến cạy cửa kho của hãng Indochine Import ở đường Pellerin kia, mà lấy hàng hóa như vớ, nón, đồng hồ, kiếng, vân vân... kiểm ra cũng có 500 đồng bạc.

Sáng ngày khi bừng con mắt dậy người ta mới hay là bị trộm, thì bây giờ chỉ có đi có bót đến làm án-kết mà thôi.

Đường Pellerin là một con đường lớn ở giữa châu thành tại hãng ấy có muốn gài dan giữ kho, thế mà quân bất lương nào đó giỏi thật. Gài dan không hay, lính không biết gì hết.

Luc-tinh

GIADINH

Hãng dầu bị trộm

Hôm thứ hai vừa rồi đây M. Beithelet chủ kho dầu của hãng Française Asiatique des Pétroles đến Phú-mỹ xét thấy mất 50 kí-lô giấy chì hàng. M. Beithelet liền nghi cho tên thợ hàng trong kho ấy đã bị đuổi được chừng một tháng nay đi cắp vật ấy, chớ không ai hết lấy đi làm gì cả.

M. Beithelet liền lên sở tuần cảnh Giadinh mà thưa tên thợ hàng ấy tên là Đỗ-văn-Kinh. Sở tuần cảnh liền cho người qua Phú-mỹ làm án kết.

Xét nhà của Đỗ-văn-Kinh có bắt được 10 kilos dây chì và một mớ hà lon, nhìn ra thì những vật ấy là của hãng dầu. Nhưng khi lính mới qua nhà thì Kinh trốn thấy đã chạy trốn mất, nên khi xét nhà không có mặt nó. Hiện nay nhà chuyên trách đang kiếm Kinh gắt lắm.

Xe hơi cán một đứa nhỏ

Hôm chúa nhựt vừa rồi bé Nhã-bè có xảy ra một nạn xe hơi. Có một cô con gái bị xe hơi cán lăn nhào, thương nặng lắm. Liền khi ấy người ta chở cô ta cô nhà thương Chợ rẫy trong Cholon điều trị. Chưa rõ là cái xe hơi kia của ai, tên gì cầm tay bành, và người bị nạn kia ở đâu. Sau có tin thêm sẽ đăng tiếp.

Không để phòng xe có án mạng

Nơi mục này, đã có nói về cái chợ Bàchiểu, bạn hàng ngồi tràng ngoài đường cái.

Con đường ấy, xe cộ qua lại buôn bán, thế mà mỗi buổi mai bạn hàng cứ ngồi tràng lang ra ngoài luôn, làm cực cho người đi đường, mà xe cộ qua lại rất khó khăn lắm. Nếu các nhà chuyên trách không để phòng, thì tôi chắc thế nào rồi đây không sớm thì muộn cũng có người bị nạn xe hơi chớ không khỏi được. Tôi xin hỏi chớ miếng đất trống trên đầu chợ ấy để làm gì, mà không cho bạn hàng lên ngồi bán ở đó cho rộng đường cái.

SADEC

Lý-trưởng tiêu thâm tiền công nho

M. Lê-văn Hương, lý trưởng làng Tân-qui-đông thuộc về hạt Sadec, mới đây bị bắt về tội xài thâm tiền của nhà nước.

M. Hương tiêu thâm hết 2000 đồng là số tiền công nho làng. Nghĩ ra không thể kiếm đâu đủ số ấy nhập vào, nên M. Hương đi trốn mất.

Hai ngày sau, hội-tề liền trình quan rồi tòa ra đi kiếm, nhưng mà Hương biết thế nào cũng không khỏi, nên lại trở về. Người ta bắt và giải liền lên quan. Nay M. Hương đã bị giao cho tòa án Vĩnhlong xét xử.

Trung-ky

Tin đường sá

Phanrang — Con đường quản hạt bị hư ngang cây số 734 các xe nào chở nặng không thể đi được.

Đồng hới. — Vì có gió lớn, nên hai đò Quảng-hậu và Quảng-thọt không thể đưa được.

Quảng ngãi — Con đường quản hạt số 1 bị nước ngập nhiều khoảng, xe cộ không thể thông thương được.

Thừa thiên. — Các con đường xung quanh Huế và đường đi Thuận-an bị ngập nước nhiều khoảng, không thể thông thương được.

Sông Cầu. — Con đường quản hạt số 1, bị ngập nước nhiều chỗ và bị nước xoi lở mất khoảng 3 thước tây ngang cây số 18. Xe cộ có thể qua lại được nhưng phải cẩn thận.

Đò Long Cô không thể đưa bộ hành được.

LỜI RAO CẦN KIẾP

Hãng Asia Life Insurance Company tục kêu là Hãng bảo thọ ở tại đường Lefebvre số 34, Saigon, có lời bố cáo cho quí vị được hay, kể từ ngày 30 Septembre 1931, tên Nguyễn-văn-Sự chẳng còn làm Đại-lý nơi hãng chúng tôi nữa. Cần tiền bạc nào ai mà trả cho tên Nguyễn-văn-Sự thì hãng chẳng có biết tới.

Asia Life Insurance Co

Xã giao

AI TÍN

Mới hay tin chẳng lành rằng : Mme Lý-thị-Huê, mécanicien de la Flotille du Service Local đã từ trần hôm ngày 6 Octobre 1931, tại nhà thương Angier. Cuộc tống chung đã cử hành hôm ngày 8 Octobre có đủ mặt anh em trong hội.

Vậy anh em chúng tôi xin phân ưu cùng bạn và xin cầu chúc cho hương hồn thiếm dặng tiêu-diêu nơi cõi thọ.

Thay mặt cho Lương-hữu cựu sanh viên trường máy :

Chánh hội trưởng
PHAN-VĂN-TƯƠI kính điếu

DỜI TRƯỜNG

Trường Nguyễn - văn - Mùi chuyên môn dạy đánh máy viết và Bút toán.

Khi trước ở ngan ga Dakao nay dời về ở.

Boulevard Galliéni N° 85

Thưởng 20$00

Hôm 3 tháng này ở số 72/6 đường d'Arfeuilles bị mất 2 cái mé-đay (médailles) hình tròn như đồng điếu. Của chẳng đáng bao nhiêu nhưng đó là vật kỷ niệm của gia quyến. Vậy nếu ai lượm được nên đem giao tại báo quán Đ.N.N. thì chủ bị mất thưởng cho 20$00 và hứa chắc không làm khó dễ chưa gì hết.

LỜI RAO

Hội xổ số Qui-Hóa cho đồng bào hay, phần nhiều mấy người trúng đã lãnh tiền rồi còn không bao nhiêu, nên từ rày định mỗi tuần lễ phát có một buổi sớm mai thứ bảy từ 7 giờ tới 11 giờ rưỡi tại 68 Bd. Bonard Saigon.

Chánh hội trưởng,
François SỰ.

Nét thân tình

Vẽ kiểm đủ lối tây, lối Tàu, lối Nhật.

Vẽ truyền hình và sơn thủy, Panô cải-lương, tranh thờ, vẽ võ kính, kẽm, bố, vải, giấy hay cây v. v. điều là vẽ bằng sơn rất bền, để lâu không hư, mà giá rẻ. Có nhận dạy học vẽ sơn thủy và vẽ hình cách dạy rất mau hiểu, chóng tấn tới, người chuyên học chỉ trong ba bốn tháng là thành tài, và có lãnh vẽ bảng tiệm viết lối mới kim thời rất ngộ.

Bàn tiệm Nam Xuân Hải chợ Tândinh N° 288 Rue Paul Barchy.

Vũ-xuân-Thiệu
Kính-Cáo

Phòng khám bịnh
THUDAUMOT

Trần - văn - Sang

Lương-Y Bắc-quốc
Cấp bằng Cao-Đẳng Học-đường HANOI

1° Ở tỉnh Thudaumot đều hoàn-nghinh, bịnh khởi mất công đi xa rồi đỡ tốn tiền đi Saigon mà lại khỏi mất thì giờ qui báu.

2° Trị đủ các chứng bịnh ; có thầy phụ giúp rất cẩn mẫn bịnh, làm cho quí khách sẽ vừa lòng.

3° Nhứt định giá nhẹ để cứu người trong cơn đau yếu (không muốn đi nhà thương thì, hoặc không đủ sức đi đến mấy ông Bác-sĩ).

Giờ coi mạch:

Sáng : 8 giờ tới 11 giờ
Chiều : 2 giờ tới 5 giờ

Xin quí khách đến uống thuốc một lần thì một trường chơn giá.

Lời rao vặt

DỮ DỘNG NÊN BÁN

Xe Renault 6 W và Citroën B 12 torpédos 4 chỗ ngồi, 4 cửa mới sửa lại hết, còn đẹp chạy. Bổi tại tiệm bán đồ phụ tùng xe hơi 35 Colonel Grimaud ngan gare xe điện Cuniac Saigon — Chợmới.

DỊP TỐT

Vì muốn làm ăn nghề khác, nếu ai muốn mua nhà máy xay lúa tối vui lòng đến nói lại, xin do hiệu :

Lâm-Hiệp
Nhà máy xay lúa
Longxuyên (Thànđi)

Nuôi cơm tháng theo Langsa

Nuôi cơm tháng theo Langsa, đồ ăn mau, sạch thơm hợp vệ sinh hằng ngày ở trường ... con nhà tế tế. Bổi hoặc viết thơ cho số 14 Rue du Mékong.

Dùng tiếng Langsa hay tiếng Annam cũng được.

BÁN TỦ

2 cái tủ kiến gác xéo, để dùng làm tiệm may, tiệm đóng giày, bàn đồ Bazar thiệt tốt, bằng cây Thao lao sơn verni. Mới đóng 150$00. Bán thiệt rẻ, trả nhiều kỳ. Do nơi 246 đường Espagne.

Muốn bán

1 cái xe Renault 6 C.V. mui kiến, còn tốt.— 6 vỏ mà 5 cái còn mới nguyên. Đủ đồ phụ tùng, đèn pha và đèn lá, máy đạp chạy khỏi quày. Giá rẻ. Hỏi tại số 1[illegible] đường Guerlie (muốn trả bằng ... hay mua phiếu (billets de vente) cũng được.

Sách và tiểu-thuyết

Ngoại khoa thần nghiệm (400 bài thuốc gia truyền)	1 $ 60
Minh tâm bửu giám	2 00
Mạnh tử thể chú	1 50
Chẳng vì tình (Phú-Đức) trọn bộ	2 10

Tín-Đức thơ-xã
37, rue Sabourain, Saigon

Dịp tốt ít có

Kể từ ngày 28 September tới 15 Octobre 1931. Tiệm tôi sẽ bán hạ giá thiệt rất rẻ các thứ hàng, tơ, lụa, nhung đủ màu, đủ kiểu và bông rất đẹp tốt.

Xin kính mời quí bà quí ông sắng dịp tạnh ghé lại tiệm bổn-hiệu trước xem hàng và giá cả. Sau sẽ mua.

CHOTIRMALL & Cie
28-30-32, RUE CATINAT
SAIGON

Dời chỗ

Y-KHOA TẤN-SĨ
Docteur **Conlarier**

Cựu chủ nhiệm Y-viện chữa bịnh con mắt ở Huế

Bổ cáo cho công-chúng hay

Kể từ ngày 28-9-31, Ngài dời phòng khám bịnh con mắt lại số 149 bis đường Mac-Mahon (entre rue Chaseloup-Laubat et Boulevard Norodom).

Giờ khám bịnh :
Sớm mai : Từ 7 giờ tới 10 giờ
Buổi chiều : Từ 3 giờ tới 6 giờ
Dây thép nói : 11.25

DRAGÉES RUDY
trị bịnh...
SÁN LÃI

Thuốc viên Dragées Rudy trị bịnh Sán-Lãi rất thần hiệu, và làm cho người ta trở nên tráng kiện. Người lớn con nít đều dùng được.

Thuốc viên Dragées Rudy có bán tại các hãng thuốc ở Saigon và các hãng ngành ở Lục tỉnh.

PHARMACIE NORMALE L. SARREAU 119-123 RUE CATINAT — SAIGON

(là hãng thuốc đáng tin cậy tạo lập đã hơn năm chục năm rồi)

Thí hòm cho người nghèo

Nay vợ chồng tôi có lập một cái trại hòm thì tại ấp Mỹ-bình làng Mỹ-Hội hạt Mỹtho. Chúng tôi vì mắc ở Saigon nên có giao cho hương-chức làng sở tại thế mặt cho chúng tôi mà cứu cấp cho người nghèo.

Nếu ai có việc, xin đến nhà ấp Mỹ-hội sẽ có hương-chức làng phát hòm và một đôi chiếu, khỏi phải tốn hao tiền bạc chi hết.

Mme & M. Kiêm-văn-Sam
Quai de la Marne
Khánh-hội — Saigon

Cái danh bất cầu lợi

Trường Pháp-Việt rue d'Arras Saigon, lãnh giúp học sanh ăn cơm tháng được tiện bề đi học các nơi khác, hoặc ở học bổ-trường. Có thầy giúp dạy ban ngày và tối là người (Namkỳ) có cấp bằng Cao-đẳng, chỉ giúp cho người lớn mở học thêm Langsa, giá nào học cũng được tùy theo sức học, sẵn lòng giúp ích cho anh em, nên giá nào anh em cũng có thể học hết.

Vậy mau đến hỏi, hoặc viết thơ thì gởi theo 1 con cò thơ cho M. Pierre Mùi

M. Hồ-Ngọc-Sung

Thầy Annam coi tướng và chỉ tay có danh tiếng độ nhứt bấy lâu ở Saigon

Nay đã tới rồi, ngụ tại nhà ngủ « Hàng-Phong » tỉnh Hatien, thấy định ở tại đây có 10 ngày mà thôi, kể từ ngày : 24 tháng 8 tới mồng 4 tháng chín Annam, rồi sẽ sang qua Kampong-trách (Kampot).

Ai là người ham-mộ trông thấy đã bày lày ? xin mau mau đến hỏi số mạng cho biết, đừng bỏ qua rất uổng !

NAY KÍNH CÁO

Lời cảm tạ

Hơn sáu tháng nay tôi lấy quyền coi quản nhà ngủ Tân-Long-Lữ-Quán ở đường Marins 312 tại Cholon, thì cũng nhờ ơn hành khách bốn phương chiếu cố nâu tôi đặng vững bàn trên con đường thương mãi.

Tôi đã lo sửa soạn phòng lại sạch sẽ hơn xưa và mướn boys siêng năng đặng tiếp rước quí khách lỗ đường ngõ hầu đền ơn trong muôn một.

Chủ nhơn
Ngô-văn-Tức dit Thọ

LỜI RAO

Kể từ ngày 30 Septembre 1931 M. Nguyễn văn Tỉnh đã thôi quản cang phố của ông huyện Nguyễn văn Ngọ tại Travinh.

Vậy từ đây về sau tôi là Ng. văn Hào (Mua bán đồ phụ tùng xe hơi tại Saigon) mướn cang phố nơi trên đây mà mua bán.

Tôi đã lời rao, nầy xin cho quí ông quí bà hay rằng M. Nguyễn văn Tỉnh không còn cang thiệp vào tiệm nầy nữa kể 12 ngày tôi đã làm độc quyền rồi nha.

Nguyễn-văn-Hào

Trần-Long
NOUVEAU
12, 14 rue Turc, Saigon

Đương Requette 1$80
Bán giày đương Requettes.
Cho mướn hàn thử máy.

Lời rao cần kiếp

Ông lương y « An-Thiệu-Nam » (người Trung-Quốc) ở tại đường Thập-Mười số 58 (Cholon-Binhtây) cho Quí ông, Quí bà hay rằng : « Coi mạch và cho thuốc thì nội trong một tháng nữa thì mắng bạn, kể từ ngày rằm tháng tám cho tới rằm tháng chín nầy thì hết.

Từ mười sáu tháng chín Annam nầy sắp về sau thì coi mạch và thuốc phải tính tiền.

Tôi trị đã chứng bịnh như đàn ông phụ-nữ cùng các chứng bịnh phong-tình, đều bá bịnh đều, ho lạt huyết, bịnh trĩ, đông Khoa học trị không đau, bịnh con mắt, mày cá, có cườm, kéo mây, bịnh con nít (đã các chứng) đều gần gay xương v... v...

Nếu trị không hết không lấy tiền. Quí ông, quí bà ở lục châu có bịnh xin đến gởi đến tôi, thì đặng rõ ý

AN-THIỆU-NAM, cẩn bạch
Lương-y (Trung Quốc)
Có cấp-bằng Chánh-Phủ Pháp phê chấn
N° 54, Rue Thập-Mười
(CHOLON-BINHTAY)

GARAGE
NAM-HIỆP-THẠNH

N° 166 Boulevard Galliéni Saigon — Téléphone 878

Kể từ 15 Aout 1931, hãng sửa xe hơi NAM-HIỆP-THẠNH đã trọn vẹn phần một mình tôi làm chủ. Sự sắp đặt nay sửa sang lại hoàn-toàn hơn trước. Nhận sửa máy, đóng thùng, lợp mui và sơn v. v..., công việc làm rất cẩn-thận giá cả tính phải chăng. Nơm rằng quí-vị sẵn lòng chiếu cố, tôi rất được cảm ơn.

Chủ-nhơn : ĐINH-VĂN-HOẠT

PARISIANA DANCING

Đời chủ mới — Người Annam

LÀ M. ANTOINE ĐAM

Cựu chủ-nhơn nhà hàn đứng tây hiệu « Au Mérveille » khi trước ở đường d'Ormay Saigon nó cũng là tài tử đánh tiếng nơi nay, đã trải 5 năm du lịch ngoại-quốc trành tài nay trở về đây muốn giúp vui cho chư quí vị nên đã mua lại nhà hàng khiêu vũ Parisiana, đường Lin Thêđức, cạnh Saigon ? cây số đọc mé sông cửa Bình-Lợi là nơi khoẻ khoắn, gió mát 4 mặt, mỗi đêm từ 9 giờ đến 3 khiêu vũ với vũ (danse) chẳng do ngừng đờn nhà nghề của M. Antoine Đam nổi tiếng tài tử tây có danh tiếng nơi nay ở Saigon. M. Antoine Đam nghiên cứu đã lên diện những bản đờn en cải-lương, Bản Tàu, Cao-miên, Xiêm ra đến đờn tây, như quí vị có chất giọ rành cũng nên lên đó mà giải lơn cùng hàng giỏ, con cho biết coi thì nhà Annam ta tấn phát ra sao thì sẽ rõ.

Rượu giải lao toàn là thượng hạng và có nghề riêng bào chế rượu cocktail, không đâu sánh bằng.

Mỗi chiều thứ 7, chúa nhựt có ngày lễ đều có bản nhạc từ 9 giờ chiều.

Vì nhiều vị hỏi mới, nên từ ngày nầu đây sẽ có bản nam như ở Théâtre nầy, lại từng dưới có nơi nhà nghỉ (Terrasse).

Bán Raquettes de Tennis và đồ giày giá rẻ xin do nơi hãng bán Moteur Ruston, về mấy xay lúa của Nguyễn-v Chiêu. 97 rue Colonel-Grimaud, Saigon (Gần gare Cuniac xe điện Saigon-Cholon.)

DỜI NHÀ

PHAN-VĂN-TRƯỜNG
Trạng-sư, luật khoa Tấn-sĩ.
Nay đã dời nhà ở :
« Rue Boresse, n° 89 »
(Rue Boresse là con đường đi từ Boulevard Galliéni thẳng ra mé sông Thị ở [illegible] Ông-Lãnh

ne des Hôpitaux de Marseille — Membre de
ciété Française d'Ophtalmologie de Paris

ên môn trị đủ các bịnh con mắt, như là : vài cá.
hảy nước mắt, tật lé, mù (mù lâu năm trị được).
ỗ phòng khán bịnh và có nhà ở lu dưỡng cho người
hay là ở xa lại.
ng Testard số nhà 127, Saigon (giáp đường Testard và
erre Flandin).
thép nói số 1153
Buổi mọi từ 9 giờ tới 11 giờ
Chiều từ 3 giờ tới 6 giờ
ốc đi hay là hẹn giờ trước cũng được.

M-NHUNG ĐIỀU KINH

CHỈ BẠCH ĐẠI HOÀN

Nhãn hiệu « Song-Phụng »

ốc thành trị bịnh đường kinh về chứng
ài lậu ngày. Thuốc nầy chỉ trị những
bịnh bởi tử cung hư lạnh đau mãn,
không đều và chứng bạch đái hạ lâu ngày
hết đến nỗi nước da vàng, mình vóc ốm,
làm biếng lao, nếu uống thuốc nầy cho
g chẳng bao lâu thấy mỏ công hiệu lạ
trở nên tinh thần khoẻ khoắn, ngon ăn
tự nhiên tật bịnh phải hết. Ấy là một
c thần-dược trừ tật mà lại bổ
Thang thuốc rất hợp với khí hậu các xứ
đã ng ái 30 n... nổi danh tiếng khắp
đảo Nam-dương, hiệ... nay khắp Nam-kỳ,
lịnh lá có mua đang ph...
ông hiệu.

Mỗi ve giá là 1 $ 50

iệm có thứ thuốc hoàn bổ thận rất thần hiệu kêu :

ỘC BIÊN KIỆN THẬN CỐ BỔN HOÀN

(Thuốc hoàn bổ thận)

Bổ tăng dương đã hao tổn, bồi đắp thận âm
bị hư kém, làm cho âm dương điều hòa, tiêu
vận thực phẩm, thì thủy hỏa sung túc, mà
tinh khí phải đầy đủ, thuốc nầy có thể gọi là
thuốc sống lâu sanh nhiều con, chẳng sai

Y-học-sĩ: TRẦN-KIỂM giám-chế

Tiệm ... đường Paris số 28 — Cholon

Mỗi ve giá là 1 $ 50

Trà Vinh-Thai

à của người annam mới chế ra, giống
trà tàu. Tánh chất tốt hơn trà tàu,
g vị ngon hơn trà tàu, mà giá lại rẻ

ý ngài muốn mua sỉ hay muốn làm
các tỉnh, xin viết thương lượng.

PHUC-LOI

29 RUE SABOURAIN — SAIGON

Tiệm chụp hình mới

y-Dung Photo

Chủ-nhân Bùi-văn-Bốn

103 Boulevard Albert 1er

(Gần đường Legrand de la Liraye)

DAKAO

N BỔ Á-PHIÊN

e Giờ Và Đã bổ nhà con Ó của nhà thuốc

BÁ-NGỌC-ĐƯỜNG

...ều môn bán thuốc bổ Á-phiện gần 10 năm nay. Khắp
ghe danh thuốc NGUYỄN HÒA LIỄN hay đại tài.
ừa tổng mắc người Nên Bổn đường tận tâm bào chế
mạnh mà chất thuốc ăn mát mà vô cùng. Bổ riêng
ước Nam kỳ. Trung-kỳ và Cao-miên đông thì bổ được
Hút mỗi ngày 1 $ 00 thuốc không thì tốn 6 ve đủ bỏ dứt.
$ 00 ; ve 15 viên 0 $ 50.
hút ít ra mỗi ngày trên 3 $ 00 thì uống thứ thiệt
1 $ 20 càng tốt. Ở xa gởi cách « Lãnh hóa giao
dặt gởi cho:

M. NGUYỄN HÒA-LIỄN

Pharmacie

246, Rue d'Espagne — Saigon

Chuyện dưới đây, là chuyện một ông quan làm đầu ty cảnh sát một quận bên Huê-kỳ bắn tỉnh với ba tên lính dưới quyền mình, đã đ... giết người đoạt của. Chuyện nầy cũng như là đoạn thiên tiểu-thuyết hay là một chuyện phiêu lưu gì vậy, chúng tôi muốn thuật ra để giúp vui cho độc-giả.

* * *

Tình mưu sâu

— Chúng ta không phải ngày nào cũng có vậy hoài, nghèo túng chịu sao nổi. Phải làm một hai cuộc gì lớn lao mới có thể vẻ vang chơi với đời chớ ?

— Hai tôi cũng có ý đó nhưng ngại, bắm quan Xếp. Nhưng làm một hai « cú » lớn, thì tưởng không phải dễ gì. Chúng mình thay mặt pháp-luật, đời của chúng mình coi biết có thể thôi. Còn gì mơ ước chuyện khác được, có mơ cũng là tào huyễn lắm...

— Sao lại không được kia. Hễ người hầy nghe lời ta. Nè mà đi đang ra cuộc nầy đã ý ta khó... cũng như là đoạn thiên tiểu-thuyết hay là một chuyện phiêu lưu gì vậy, chúng tôi muốn thuật ra để giúp vui cho độc-giả.

* * *

Tình mưu sâu

— Chúng ta không phải ngày nào cũng có vậy hoài, nghèo túng chịu sao nổi. Phải làm một hai cuộc gì lớn lao mới có thể vẻ vang chơi với đời chớ ?

— Hai tôi cũng có ý đó nhưng ngại, bắm quan Xếp. Nhưng làm một hai « cú » lớn, thì tưởng không phải dễ gì. Chúng mình thay mặt pháp-luật, đời của chúng mình coi biết có thể thôi. Còn gì mơ ước chuyện khác được, có mơ cũng là tào huyễn lắm...

— Sao lại không được kia. Hễ người hầy nghe lời ta. Nè mà đi đang ra cuộc nầy đã ý ta khó... cũng như là đoạn thiên tiểu-thuyết hay là một chuyện phiêu lưu gì vậy, chúng tôi muốn thuật ra để giúp vui cho độc-giả.

* * *

Câu chuyện trên đây là của một vị quan-trưởng cùng hai viên lính... với nhau, giữa quận Kentucky và thành Evarts. Thành Evarts là... thành công-nghệ, thương mại... họ đi... với nhau vào con đường thực nghiệp. Nhưng... mà lại có những chuyện trên... bí-mật... chuyện nầy... có ba tay lì... hai người mặ... và một người á... làm ác có ngày gặp quả ác, thôi... hiền lương là hơn. Nhưng cái sự hiền lương của va lại bằng mười cái tàn ác bạo ngược của quân cướp. Bởi vậy, đã bình thế dị dợm: mới to, mặt... mà xảo quyệt, tốc đoa, bộ tịch hung dữ, trông thấy rõ là kẻ bất lương, nên nội... Evarts không ai không khinh bỉ, khởi giận và...

Câu chuyện trên đây là của một vị quan-trưởng cùng hai viên lính... với nhau, giữa quận Kentucky và thành Evarts. Thành Evarts là... thành công-nghệ, thương mại... họ đi... với nhau vào con đường thực nghiệp. Nhưng... mà lại có những chuyện trên... bí-mật... chuyện nầy... có ba tay lì... hai người mặ... và một người á... làm ác có ngày gặp quả ác, thôi... hiền lương là hơn. Nhưng cái sự hiền lương của va lại bằng mười cái tàn ác bạo ngược của quân cướp. Bởi vậy, đã bình thế dị dợm: mới to, mặt... mà xảo quyệt, tốc đoa, bộ tịch hung dữ, trông thấy rõ là kẻ bất lương, nên nội... Evarts không ai không khinh bỉ, khởi giận và...

Cả ba đều là gian hùng

Một câu chuyện bí-mật, mà có... sự, thì còn ai biết... ba người mà...

được nữa. Trước tiên... chuyện nầy, tưởng nên nói lại lịch của ba cậu ra đây cho độc-giả biết, mới rõ *cả ba đều là quân gian hùng*.

Ca-Sit (ông xếp) ở thành Poson đời qua đó. Vì bên Boston, quan trên nghi cho va có thọ tiền của quân cướp nên không thấy bắt làm nào cả. Những xe rượu lậu qua lại rất tự do, quan trên nghi va là... của «đút» nên đổi đi là phải.

Tuy Ca-Sit làm quan - trưởng tuần-sát ở quận Evarts, chớ người ta có thể gọi va là vua trộm cướp được. Hồi 22 tuổi, va đã đề tâm suy xét đến việc làm ăn ở đời rồi. Bởi đó phải làm trộm cướp hay ăn ở hiền lương ? Xét cho đáo lý, va biết làm ác có ngày gặp quả ác, thôi hiền lương là hơn. Nhưng cái sự hiền lương của va lại bằng mười cái tàn ác bạo ngược của quân cướp. Bởi vậy, đã bình thế dị dợm: mới to, mặt... mà xảo quyệt, tốc đoa, bộ tịch hung dữ, trông thấy rõ là kẻ bất lương, nên nội... Evarts không ai không khinh bỉ, khởi giận và...

Còn Đô-Cao-Sít lại không khác gì. Mặt mày hung tợn, hầm hè như một tên võ-sĩ trên võ đài. Mọi việc gì, va cũng lãnh phần... hành kẻ quấy. Va đã khôn lanh quỷ quyệt, lại can đảm khác thường, giết, nhưng va lại vừng lời chiều lụy hai tên kia lắm. Va biết tuỳ mỗi việc gì va cũng đi trước, chừng gặp phải việc lỗi thời trước tòa án thì va tội nhẹ hơn hai tên kia, là kẻ bày kẻ sắp mưu. Va sở dĩ làm những sự gian manh, là vì va... sống như loại người khác, thiếu... tiền bỏ đầy túi, có rượu ngon lỏ... tả, lại ưa gái lắm. Nhứt là... ở đào bát nháy hầu, đỗ cao ... làm cho va ngơ ngẩn đi lận... yêu lắm thì cuất các cô đào, tớ ngộ chơn tới sợi tóc, bởi vậy va... đào nào, mà ai muốn... với va, thì có đánh lộn... hơn, hễ ai thắng thì được phần... Chỗ cho tí lạc trên đời của va... một... khôi-ngô đó, rồi hai... được thắm thử nhau, kẻ thoi... có nhau, va sướng lắm....

Còn Băng-sơn là kẻ ít thứ hai... Nghĩa là va gần khôn... trong đám...

Câu chuyện trên đây là của một vị quan-trưởng cùng hai viên lính... với nhau, giữa quận Kentucky và thành Evarts. Thành Evarts là... thành công-nghệ, thương mại... họ đi... với nhau vào con đường thực nghiệp. Nhưng... mà lại có những chuyện trên... bí-mật... chuyện nầy... có ba tay lì... hai người mặ... và một người á... làm ác có ngày gặp quả ác, thôi... hiền lương là hơn. Nhưng cái sự hiền lương của va lại bằng mười cái tàn ác bạo ngược của quân cướp. Bởi vậy, đã bình thế dị dợm: mới to, mặt... mà xảo quyệt, tốc đoa, bộ tịch hung dữ, trông thấy rõ là kẻ bất lương, nên nội... Evarts không ai không khinh bỉ, khởi giận và...

Còn Đô-Cao-Sít lại không khác gì. Mặt mày hung tợn, hầm hè như một tên võ-sĩ trên võ đài. Mọi việc gì, va cũng lãnh phần... hành kẻ quấy. Va đã khôn lanh quỷ quyệt, lại can đảm khác thường, giết, nhưng va lại vừng lời chiều lụy hai tên kia lắm. Va biết tuỳ mỗi việc gì va cũng đi trước, chừng gặp phải việc lỗi thời trước tòa án thì va tội nhẹ hơn hai tên kia, là kẻ bày kẻ sắp mưu. Va sở dĩ làm những sự gian manh, là vì va... sống như loại người khác, thiếu... tiền bỏ đầy túi, có rượu ngon lỏ... tả, lại ưa gái lắm. Nhứt là... ở đào bát nháy hầu, đỗ cao ... làm cho va ngơ ngẩn đi lận... yêu lắm thì cuất các cô đào, tớ ngộ chơn tới sợi tóc, bởi vậy va... đào nào, mà ai muốn... với va, thì có đánh lộn... hơn, hễ ai thắng thì được phần... Chỗ cho tí lạc trên đời của va... một... khôi-ngô đó, rồi hai... được thắm thử nhau, kẻ thoi... có nhau, va sướng lắm....

Còn Băng-sơn là kẻ ít thứ hai... Nghĩa là va gần khôn... trong đám...

Cả ba đều là quân gian hùng rồi, kể sơ lại... ba tay bốc-lột... ích trên nó, vốn là... Evarts đa ! Ba người họ... nhau như vậy, mà họ cứ muốn lo hoài. Buồn vì không phải ở Evarts không việc làm, không có bắt bỏ làm nào đâu. Họ muốn bỏi thiếu ấu xỉ. Ở Evarts thường bắt được nhiều quân gian làm chớ... họ có nhờ cậy được gì đâu. Như bắt bọn ăn cướp vặt, thứ... xe lửa không mua giấy, thứ ... ăn cắp, đã không cay gỡ được... nào, lại còn thất công thay giấy... nầy sẹo nữa. Thiệt họ rập nhằng « cha hề chú nhắn » hoài, họ làm ăn gì được. Mà họ cần phải có tiền, vì họ cờ bạc, chơi bời xì-xà cửa... ăn đồng lương thì không bao nhiêu, tài lại thiếu kém, tính thế như vậy chờ thời sao được ? Họ mới bàn nhau làm một hai « cú » lớn đặng kiếm tiền đã, no đủ rồi sẽ chào phứt đi cho rảnh thân.

Bây giờ đi ăn cướp chàng ?

(Còn nữa)

E.T.T.

Buôn vì không tiền xài

...tây gian hùng rồi, kể sơ lại... ba tay bốc-lột...

...ích trên nó, vốn là... ...Evarts đa ! Ba người họ... ...nhau như vậy, mà họ cứ muốn lo hoài. Buồn vì không phải ở Evarts không việc làm, không có bắt bỏ làm nào đâu. Họ muốn bỏi thiếu ấu xỉ. Ở Evarts thường bắt được nhiều quân gian làm chớ... họ có nhờ cậy được gì đâu. Như bắt bọn ăn cướp vặt, thứ... xe lửa không mua giấy, thứ ... ăn cắp, đã không cay gỡ được... nào, lại còn thất công thay giấy... nầy sẹo nữa. Thiệt họ rập nhằng « cha hề chú nhắn » hoài, họ làm ăn gì được. Mà họ cần phải có tiền, vì họ cờ bạc, chơi bời xì-xà cửa... ăn đồng lương thì không bao nhiêu, tài lại thiếu kém, tính thế như vậy chờ thời sao được ? Họ mới bàn nhau làm một hai « cú » lớn đặng kiếm tiền đã, no đủ rồi sẽ chào phứt đi cho rảnh thân.

Bây giờ đi ăn cướp chàng ?

(Còn nữa)

E.T.T.

Không thứ nào sánh kịp

Nhà thuốc Lập-Xuân Dược-Phòng mới bài số 268 đường Lagrandière Saigon mới chế ra một thứ dầu xức tóc hiệu « Hải Đường ».

Bổn-hiệu lấy tinh ba của các thứ hoa thơm mà chế ra dầu nầy theo phép hóa học cho các bà các cô dùng.

Dầu nầy xức vào thì tóc thêm mướt và mịn màn, da đầu mát mẻ, lại mùi thơm ngào ngạt.

Xin các bà các cô nên dùng thử dầu nầy một lần thì rõ.

Có gởi bán khắp cả lục-châu. Mỗi ve giá là 0 $ 80.

Các bà các cô nên lưu ý

Theo lệ thường mỗi năm cứ đến tháng 10 tây một lần, tháng 10 tây một lần Hoa-kiều ở ta cũng ăn lễ « Quốc khánh » tức là ngày kỷ-niệm Dân quốc của họ vậy.

Dân Hoa-kiều ở Saigon và Cholon đều đều nghỉ việc, đóng cửa ăn lễ. Thường năm tuy lễ nầy họ hay nhiều cuộc vui, nhứt là ở Cholon thiếu gì trò ăn chơi. Nhưng năm nay lại khác. Cholon đâm ra ế, ngày ế vắng làm ra ơ. Họ bảo là vì đồng-bào họ bớt mần ăn, không sung sướng gì mà vui chơi.

Còn ở Hanoi cũng vậy. Dân Hoa-kiều không hay cuộc vui gì cả, tiệm chơi lễ họ lại đỏ giúp cho dân Tàu bị nạn lụt ở miệt Bắc-kỳ lắm, và ra sức cứu cấp cho đồng bào họ ở lục-châu bị thiệt hại kia.

HAY THÌ DÙNG.

KHÔNG HAY...

...CHO TỚ...

...g-đường Namkỳ trên 12 năm, nổi...
...quen thuộc với cách ăn ở của đồng-bào t...
...ợ đó không ăn tiền.
Vì thai sản đã chữa, hoặc vì bịnh mổ xẻ, ai muốn hỏi điều chi, c...
ăn lòng chỉ bảo dám

...NG NỬA

Thuốc bổ đàn-ông

Tráng thận lực tinh hoàn

Gọi là thứ thuốc tiếp cho những người trai tráng, hoặc ông già, hễ phàm con người mỗ vóc một tượng cao. Ra chưa lành trước hết sanh ra có hai thứ cho nên thận là gốc nên có thận ắt chơn âm gồm lại nguồn cội căn khi quyết tinh mạng con người ở nơi đó mà sống. Ấy vậy nên sớm chăng lo trước thì thường sanh chứng bịnh tiên thiên chẳng đủ Sau thiên thất thường ăn uống thiếu hạt hoặc xài phép vệ-sanh sắc dục, quá độ dương suy yếu mỏi gần đến bá tinh khí xuất ra, trước đàm ngủ đi tinh ra nhiều.

đêm đái nhiều ít không chừng hoặc bịnh lậu nên thiếu sức bổ dưỡng thành ra ốm o. Tinh thần khí huyết suy đau thắt ngăn lưng trống trí lo quá lao, sông chồng mặt đỏ hào quang, thường đàn ông mà dùng thuốc nầy hoặc có trong nhà thì cũng như người bịnh có sẵm một ông lương-y trong nhà thì người bịnh đủ thấy, thử thuốc đủ mạnh mà còn bổ khỏe là khác như tôn có mua nhìn cho mua.

...Viên nhiễn được hiệu Phuoc... chữ Á) thì mới phải.

Giá mỗi hộp là... 1$50, một lố 15$00.

Phùng-gia-Viên (*Pharmacie*)

123, Rue Paris—Cholon

Có gởi cách lãnh hóa giao ngân

Có hai điều, chư-vị độc-giả tỏ lòng hương bổn-báo : 1° Mua báo rẻ tiền mặc ; 2. Cổ-động cho nhiều người cùng mua

Đỗ-như-Liên

91-93, RUE D'ESPAGNE 91-93

Cho mướn máy viết đủ thứ hiệu máy. Khắc con dấu khắp hình người và đá, về thau. Làm mộ bia bằng đá cẩm thạch. Bán đủ đồ phụ tùng và mỏ máy. Sửa máy hát máy viết, có đủ đồ phụ tùng. Bán máy hát và dĩa đủ thứ, tây, tàu, cao-man, nam-kỳ trung-kỳ, Lào-kỳ.

Téléphone số 6.90

Nhà bán thuốc tây và phòng khám bịnh

của ông PHẠM-VĂN-TIẾC

Lương-y Đông-Pháp

Tại châu-thành Châudốc ngang chợ (Square de Verdun)

Khám bịnh - Chích thuốc và...

Nhờ có giúp việc trong các Dư... thầy đã các chứng bịnh... ...ở.

Cho t...

THIÊN HẠ ĐỒN

Danh vang bốn biển, tiếng dậy tám phương là thuố...

BỎ Á-PHIỆN

của hiệu Tiêu-thần-Tiên, ở Tonkin gởi lại, bán chế chẳng dùng cốt á-phiện. Cách bỏ giảm đi mất mà lại bổ. Dầu cho lão nhược bực nào trăm ngàn người không sai một, làm việc khỏe mạnh vui vẻ như thường chẳng sợ sanh ra chứng bịnh gì bất, đi đường dùng rất tiện.

Một ve 100 hoàn giá 1 $ 00

Hút ít 2 chung 3 ve đủ bỏ, ai mua dùng không công hiệu xin thối tiền lại chẳng sai. Có trữ bán tại Rue Mayer 128 Bd de la Somme N° 82 ; Rue Amiral Courbet N° 40, và Rue Vannier N° 74 là tiệm trồng răng bới tóc danh tiếng nhứt Saigon, nơi tiệm đều danh tiếng xưa nay đồng có bán thuốc hiệu Tiêu thần-Tiên ai mua cũng phải ngừa kẻo làm giả mạo. Còn bịnh hư-liễu như Dương mai ... đau lậu ai bịnh nhẹ nặng bực nào uống trong ngoài 2 $ 00 tuyệt nọc. Lục tỉnh ai muốn lãnh Đại-lý xin viết thơ thương nghị. Qui vị muốn gởi lãnh hóa giao ngân cũng được, thơ và mandat ; ... cho M. Lê văn-Anh, Commerçant Ed Albert 1er N° 142 Dakao, Saigon.

UỐNG RỒI MỚI BIẾT LÀ HAY

Uống thuốc xo... ...ăng ăn cơm ăn cháo như thường

...Tân Xuân Đường

Nhà thuốc ... môn bài số 268 đường La... Saigon có chế ra thứ thuốc xổ « True đàm hồ tả hoàn » có hình con « HẠC ».

Tuy tên là thuốc xổ mà trị đủ các chứng bịnh nội-khoa, ngoại-khoa, xổ đàm, tiêu phong nhiệt, tiêu cam tích, tiêu thũng, tiêu thực, vân vân...

Lạ hơn các thứ thuốc khác : là uống vô không đau bụng, không nhìn đói, ăn cơm cháo như thường ! ăn no chừng nào lại càng xổ tốt chừng nấy.

Khắp cả lục-châu đều biết

Có gởi bán khắp cả mọi nơi và các garo xe đò.

...SỞN TIỆM CHUYÊN LÀM

VÒNG KIỀNG — KHẮC CON DẤU

XUYÊN HỘT — LÀM RẤT SẮC

BÔNG TAI — TRẮNG VÀ TINH XẢO

TIỆM VÀNG BẮC

LÊ-XUÂN-KỲ

M Marché 1E no 157 Dakao-Saigon

Nếu tiệm có thợ sửa đồng hồ máy nổ, máy hát, mau và kỹ lưỡng

Lê-xuân-Kỳ kính khải.

THIÊN-THƠI của Pharmacie NGUYEN-VAN-TRI ở Mytho chế ra đã cứu được nhiều người.

Ô CUỘA thiệt thoa tiếp thêm, đừng cho vợp bẻ, thì mười bịnh không trật một. Dám cam đoan.

Tiểu-thuyết của «BƯỚC NHÀ NAM»

CHỬ TÌNH CHỬ HIẾU

Tác giả : VIÊN HOÀNH

BỘI THỨ NHÌ

Ai giết Tô-mộng Tiên ?

Ông Tô-công-Hầu và Thu-Cúc, tuy ngã ở từng dưới đất, song cả hai người đều nghe tiếng la ghê gớm ấy rất rõ ràng. Cả hai người đều chợt dậy một lượt. Thu-Cúc ở bên phòng ấy với qua rằng :

— Trời ôi ! Cái gì mà lạ vậy anh ?

— Qua nghe là tiếng la ở trên quá, bởi ăn cơm nói đem chuyện lẫn trộm nói cho nó nghe, nên khi nó thấy hết sức lực tống đại cánh cửa ông tống một cái thiệt mạnh cánh cửa trật khỏi bản lề, ông chạy tuốt vào phòng, nhưng ông chẳng thấy con gái ông đâu cả, chỉ thấy cửa sổ mở toang, ông biết con gái ông đã trốn đi rồi !

Ông vội chạy ra cửa sổ, thì thấy con gái ông đã đi khuất rồi. Ông tức giận quá, ông đập cửa sổ thình thình, rồi ông chạy ra cửa phòng, ông thấy cửa phòng đóng chặt, ông đập cửa phòng

THẾ-GIỚI ĐẠI-SỰ

Việc Nhựt-Hoa xung đột

Dư-luận Nhựt không muốn cho nước nào can-thiệp vào

Báo-giới Nhựt nói về vụ Mãn-châu

Vụ Mãn-châu ngày nay cũng có một cái nguyên-nhơn gì, Hoa-Nhựt mới xung đột nhau, làm cho dư luận hoàn-cầu náo-động. Nguyên nhơn ấy, ai có xem điện-tín A.R.I.P. cùng tin tức báo Tàu gần đây đều thấy rõ. Nhưng theo báo-giới Nhựt, thì có phần khác hơn nhiều. Báo-giới nước Nhựt nói rằng :

Tình hình xung-đột của đôi bên (Hoa-Nhựt) hôm cuối tháng rồi, tưởng đã điều-đình với nhau được êm ấm rồi, vì chánh-phủ Phụng-thiên đã nhìn nhận rằng vụ thiệt-thương Trung-thôn bị ám-sát là do lính Tàu mà ra. Hồi mới xảy ra vụ Trung-thôn bị ám sát, ông Nam-Mộc (*Minami*) là Binh-bộ tổng-trưởng vẫn nghịch với chánh sách ngoại-giao của ông Ngoại-giao tổng trưởng là ông Tệ-Nguyên mà cho là nhu nhược, nhưng bây giờ ông Nam-Mộc cũng ngỏ ý tán-thành sự hòa-bình thôi. Bên Binh-bộ và bên Ngoại-giao nay đã thuận ý nhau, thì là êm rồi đó.

Mà khốn thay ! có tiếng đồn rằng chánh-phủ Nam-kinh cáo rao đổ tội cho Nhựt bày điều kiếm chuyện đặng gây cuộc chiến-tranh. Vụ Mãn-châu sanh ra từ đó.

Lúc bấy giờ, quan năm Doihara tử giả Đông-kinh sang lĩnh chức ở Phụng-thiên, có đem theo những mạng lịnh về việc quân rất là bí-mật và rất là quan-hệ. Người ta tưởng chắc rằng đó là những mạng lịnh của Binh-bộ truyền qua cho Tổng-tư-lịnh binh Nhựt ở Mãn-châu, quan-hệ về việc giải quyết vụ thiệt-thương Trung-thôn bị ám-sát. Nên chi ai cũng đều mong chờ tin tức coi thử giải-quyết ra sao.

Ngày 17, 18 Septembre, tin tức vẫn như thường, báo-giới chỉ đăng tin vào tất rằng quân cướp Tàu đánh phá binh Nhựt đóng dài theo đường Nam-Mãn thôi. Bỗng ngày chiều bữa 18, điện-tín báo tin nói những đội binh Tàu và Nhựt đánh nhau đổ máu, rồi qua 3 giờ sáng bữa 19 thì binh Nhựt tới chiếm-cứ Thẩm-dương. Tiếp đặng tin nầy như sét đánh ngang đầu : là quá, việc gì mà lanh lẹ như chớp vậy ?

Tin tức cũng không thấy nói gì rõ ràng lắm, chỉ thấy báo *Japan Times* ra hồi 5 giờ chiều bữa 19 nói như vầy :

Nhiều binh Tàu đánh phá sập cầu xe lửa đường Nam Mãn, tại Pei-ta-Ying hồi 4 giờ rưỡi chiều bữa 18. Rồi kế sanh ra biến lớn. Các đội quân Nhựt và Tàu xung đột lung tung tại Trường xuân và Cát lâm. Nhơn vậy tất cả binh lính Nhựt ở Mãn châu đều động binh tức khắc, cả đạo binh Quan đông và binh đóng ở mặt Bắc Triều-tiên (An-đông, Hạijo) với các đội quân Nhựt ở Phụng thiên, đều có lịnh tiến công hết. Thế là binh Nhựt chỉ bắn phá có một tiệt liền chiếm cứ lấy thành Thẩm-dương, (tỉnh-lỵ Phụng-thiên).

Báo *Japan Times* bắn 20 Septembre có ra một số phụ, từ trước tới sau ngắt 8 trương giấy nói rõ về vụ Mãn-châu không.

Hễ mới xảy ra cuộc xung đột nầy thì tình hình nghiêm trọng lắm, về sau đã êm rồi. Vì quân Nhựt đi tuần ý, không muốn gây chuyện nữa, còn quân Tàu thì không có lòng nghênh địch với quân Nhựt làm gì. Như vậy thì cuộc anh em giết nhau (*Anguh đệ tương tàn*, ấy là tiếng nói của cả thảy Tàu ở Nhựt là Tưởng tác Tàu nói) chắc không xảy ra lớn chuyện nữa.

Song việc Mãn-châu ngày nay tuy Nhựt binh vực được cho chính-đáng của mình, chớ Tàu thì nỗi lòng căm tức lắm tới cực điểm. Tới ngày nào mà nước Tàu có đủ binh hùng dũng hiên-ngang, lại có nhiều cường-quốc giúp sức cho, thì ngày đó cuộc Nhựt Hoa xung đột gây ra lung tung, rồi hai bên mặc sức chém giết nhau một cách gà-mán, không kể gì là gì nữa.

Bởi vậy Nhựt-bổn mong sao các cường-quốc đồng tâm với nhau đặng lo giữ cuộc hòa-bình cho thế giới và giữ cái hòa-ước Kellogg cho vẹn toàn, đừng để bị hủy-phá.

Bây giờ chỉ còn vấn-đề trách-nhậm cần phải giải-quyết là xong. Lẽ, phải, phần ai chưa biết, nhưng sự thật thì trong hàng binh của hai bên, bên nào cũng có máu nóng, gặp thấy việc gì bất bình là cầm lửa. Cầm lửa rồi sanh ra sự xung đột đánh nhau không sợ chết.

Đó, sự tình như thế ấy; giữa lúc bi-thảm như kia, mà người Nhựt vẫn giữ một cái thái-độ ôn-hòa, thì hiệt-cường nên đối với Nhựt có cái cảm-tình, để cho xong việc khó khăn lúc nầy đi.

* * *

Đại ý dư-luận Nhựt nói về vụ Mãn-châu như vậy, chủ ý của họ không có chỗ nào khác hơn là xin liệt cường đừng can-thiệp vào vụ Mãn-châu làm gì, để họ làm sao với Tàu thì làm. Khôn khéo thay!

8.000 người Tàu phá bốt lính

Hương cảng, 12 Oct.— Đêm thứ bảy qua sáng bữa chúa nhựt, ở Quảng-đông xảy ra nhiều vụ lộn xộn lớn lắm.

Nguyên ở các con đường lớn, người Tàu lẻ nhau đập phá những tiệm bán hàng-hóa Nhựt-bổn, lính bắt mấy tay chủ mưu. Liền đó có 8.000 người kéo tới trước bốt lính biểu phải thả mấy người kia ra, vì việc đã liệng vào bốt lính lính. Lính phải bắn bổng lên dọa, nhưng dân tụ càng đông thêm nữa nên lính phải bắn vào đám, nhiều người chết và bị bịnh.

Sau khi vụ lối thối nầy xảy ra, viên cảnh-sát-trưởng ở Quảng-đông xin từ chức liền. Các trường học đều đóng cửa, để cho học-sanh đi bố hào cho nhơn dân biết về vụ Mãn-châu là nhục cho Trung-Quốc ra thể nào ?

Hướng-cảng đã êm

Quảng-đông lối thối như vậy, còn ở Hướng-cảng mấy bữa trước rồi thì dữ lắm, nhưng nay đã êm. Tuy vậy các nhà chuyên-trách giữ gìn trật tự nghiêm lắm, lính Hồng mao vẫn phải đề phòng luôn.

Người Nhựt làm mất-tin ở Thượng-Hải

Thượng-Hải, 12 *Oct.*— Hôm chiều chúa nhựt, những người Nhựt cư trú ở Thượng-Hải nhóm nhau lại làm mất-tin, nói về cuộc bài Nhựt của Tàu, để tìm phương đối phó. Người Tàu kéo tới đánh phá, may lính cảnh sát can thiệp vào kịp, nếu giữ trật-tự được.

Tin nói không có ai chết cả, sự thương hao cũng không bao nhiêu. Rồi cuộc nầy, người Tàu lại cổ động cuộc bài Nhựt kịch liệt lắm.

Nhựt-bổn không muốn ngoại-quốc xen vào

Đông-kinh, 12 *Oct.*— Vụ Mãn-châu gây phải lắm sự khó khăn chính nước Nhựt cũng đang lo lắng bối rối, như là hội Vạn-quốc đang lo nghĩ cách điều đình vậy. Người Nhựt lo rằng Tàu muốn đem một nước thứ ba can-thiệp vào, thì vấn đề xung-đột lại càng rắc rối thêm nữa. Ý của Nhựt muốn trực tiếp thương-thuyết với Tàu mà thôi, nếu nước nào xen vào thì chỉ làm cho cuộc cấp hòa-bình lại vỡ lở ra thôi.

Hội Vạn-quốc bây giờ tính sao ?

Genève, 13 *Oct* — Đại-biểu của Tàu ở Hội Vạn-quốc là Thi-Triệu Cơ có trình ra giữa hội-nghị một bức điện-trình của chánh-phủ Tàu.

Tờ ấy xin hội Vạn-quốc phải tìm phương giải-quyết vấn-đề Mãn-châu đặng mưu cuộc hòa-bình.

Thì xin hội phái một ban ủy-viên tới Cẩm-châu điều-tra về vụ máy bay Nhựt liệng bôm, bắn phá làm cho chết dân Tàu và sự thiệt-hại không biết bao nhiêu. Thì lại đưa ra những truyền-đơn của Nhựt rải ở Cẩm-châu, truyền-đơn ấy nói quân Nhựt quyết đánh đổ chánh-phủ Trương học-Lương, và khuyên nhơn dân ở đó phải hàng phục dưới quyền thống trị của Nhựt-bổn Bỏ quốc đi.

Thì lại trình ra một tờ thông-cáo của chánh-phủ Tàu, khuyên nhơn dân hãy yên tâm, đừng có chống trả, để chánh-phủ tìm phương giải-hòa, vì chánh phủ có trách nhiệm bảo hộ sanh mạng và tài sản cho những người ngoại-quốc cư trú trong nước.

Đại-biểu Tàu cốt bày tỏ ra như vậy là để cho hội Vạn-quốc thấy rằng Tàu không có ý sanh sự gì, mà chính là Nhựt muốn sanh sự vậy.

Huê-kỳ muốn can-thiệp

Ông Stimson ở Huê-kỳ có đánh điện qua cho ông Eric Drummond cậy nói với hội Vạn-quốc hãy tìm phương giải quyết vụ Mãn-châu cho mau. Vì Huê-kỳ muốn giúp cho hội Vạn quốc giữ vững cuộc hòa bình trong thế giới và làm cho các nước phải nhớ điều-ước Kellogg.

Ông Lerroux không đi nhóm hội Vạn-quốc

Hội Vạn-quốc định đến bữa 14 Octobre nầy nhóm lại, tức là bữa nay, để giải quyết vấn-đề Nhựt-Hoa xung đột. Nhưng phiên nầy ông nghị-trưởng Lerroux, đại-biểu Y-pha-Nho và là hội trưởng bàn trị sự hội Vạn-quốc không đi dự hội được.

Vì ông Zamora giữ ông ở lại Madrid để bàn cho xong cái vấn-đề tôn-giáo đi đã. Ai cũng biết, hiện nay đạo Thiên-chúa công-kích chánh-phủ Y-pha-nho, bởi cái Hiến-pháp mới có khoản rộng rải cho dân được tự-do tín-ngưỡng. Đạo Thiên chúa nói làm vậy mất thế lực của mình đi, nên giận lắm.

Vì việc đó mà ông Lerroux phải ở lại trong nước, chớ không đi dự hội Vạn-quốc vậy.

THỂ-THAO

TƠ-NÍT

Tranh Coupe Huỳnh-văn-Của

Bữa chiều thứ bảy và ngày chúa nhựt 6 và 10 Octobre rồi, tại sân Cercle Sportif Annamite đường Colombier có võ náo nhiệt lắm thường. Bổ đại chiến nhau được 24 trận rồi. Còn lại những anh mình kể tên ra sau đây.

MM. Kaai (Chin Woo), Tín (C.S.A.) Qui (O.S.A.), Lời (Phulam) Gai (Giadinh Ecole). Giàu (O.S.A.) Ngãi (C.S.T. Giadinh) thứ bảy và chúa nhựt tuần tới sẽ tiếp chiến.

MM. Huy (Mỹtho) và Bửu (Tânan) chiều thứ năm 15 Octobre 1931 sẽ tranh nhau, ai thắng sẽ nhập với 7 người trên đặng tranh demi finale.

Các độ tranh độc-chiếc tại sân quần đường Colombier bữa thứ bảy và chúa nhựt rồi, có độ Kaa (Chin Woo) và Bảy (C.S.A.) nài đỡ ý hơn hết. Kaai, cao lớn dài dàng, đánh mạnh dạn như tây, còn Bảy đã nhỏ tuổi mà thêm nhỏ bình; nghe nói đâu có 15,16 tuổi gì đó. Mới xáp trận, ai cũng tưởng Kaai sẽ ăn tươi nuốt sống Bảy, dè đâu Bảy tranh với Kaai kịch-liệt cho tới trái banh cuối cùng. Kaai thắng Bảy mà một: 6-4 và 6-2. Xin nhắc lại Bảy trước kia là học sanh trường Gò-công đánh banh đã có tiếng rồi, nhờ thầy là M. Lê-văn-Philippe gởi gắm cho C.S.A. mấy tháng nay, nên cách đánh tấn phát lạ thường.

Bảy một ngày kia sẽ thế ngôi Chim Giao chăng ? T.C.

Xin đọc tiểu-thuyết hy

Tình-duyên -:-

-:- Xáo-ngộ

Mạo văn-tự vay bạc hội Canh-nông Bacliêu

Tên Thạch-Loon và M. Giao ký-lục bị ra giữa tòa

Vụ nầy đã xảy ra là năm ngoái. Nay nhờ bắt đặng tên Thạch Loon đang thổ, ở Sốc-đôn, làng Hưng-hội (Bacliêu), thì va khai cho M. Giao làm ký lục trong hội Canh-nông (Syndicat Agricole) Bacliêu, bày mưu và làm giấy tờ cho va, vì va đốt nát chẳng rõ công cuộc chuyện vay bạc hội làm sao. Quan Biện-lý liền dạy giam cả hai người là Thạch-Loon và Giao. Cách 10 bữa, Giao được lãnh tại ngoại hầu tra, mà phải đóng tiền thế chơn 100$00.

Ngày thứ ba, 6 Octobre 1931, phiên tòa Tiểu-hình Bacliêu nhóm xử, có đem vụ nầy ra xử.

Tòa kêu Thạch Loon và Giao ra ngồi ghế giữa.

Thạch-Loon khai rằng : Ông già vợ của va đã chết năm 1928, có để lại miếng ruộng có bằng-khoán. Bây giờ va đến hỏi Giao biết phải làm sao mà đem bằng khoán vay bạc hội đặng ? Giao bày cho va một kế nầy : là va phải trở về Sốc-đôn kiếm một ông già vợ giả đem qua đây, rồi Giao sẽ liệu làm cho có đủ giấy tờ mà vay bạc hội được. Va làm y theo lời Giao, về kiếm đặng một ông già vợ giả lấy tên Trương-Sô, đất qua Bacliêu, mà vay được 700p.00, rồi chia cho Giao 200p.00. Sau mấy anh em va bày đặng bẻn vào đơn kiện nơi tòa án Bacliêu. Tòa lên án : Hội canh nông làm trong sự sao vay nầy, nên phải trả đất lại cho con cháu của nguyên-chủ, rồi tòa có trát về làng bắt ông Trương-Sô giả và Thạch-Loon ; vì đây hay để bề chuyện nầy, thì ở ba mặt tờ đó đều nay mới bị bắt.

Tòa hỏi Giao : Có có biết tên Thạch-Loon không ? Có thấy Thạch Loon và một ông già tên Trương-Sô lại Hội Canh-nông không ? Có làm giấy tờ gì cho Trương-Sô và Thạch-Loon vay bạc không ?

Giao đáp rằng : Tôi không biết tên Thạch-Loon nầy, cũng không gặp Thạch-Loon tại Hội Canh-nông. Chỉ có một ông già tên là Trương-Sô đến trình tờ sao-lục điền-bộ mà vay bạc. Ông chủ Hội Canh-nông bằng lòng cho vay bạc, thì tôi có làm tờ «Prêt», tờ «Bordereau» và tờ «Situation à domicile», rồi ông già Trương-Sô đến M. Phẩm là thủ-quỹ (Trésorier) mà lãnh bạc.

Tòa hỏi : Có thấy có Trương-Sô lại M. Phẩm lãnh bạc không ?

Giao đáp : Không rõ, ông đi lãnh.

Tòa kêu chứng M. Nhơn hút của hội Canh-nông ra hỏi, M. Nhơn nói : ngày đó có thấy tên Thạch-Loon nầy đi với một ông già lại hà hội Canh-nông vay bạc.

Tới đây tòa dinh lại 8 bữa để hỏi thêm chứng M. Phẩm là trésorier của hội ra hỏi.

Đợi thứ ba tuần sau tòa xử lại kết quả làm sao rồi tôi sẽ cho tin thêm độc giả hiệt.

N. V.

Cô Phùng-Hà

ca nhiều bản Tàu xuất sắc

(Mới lại đĩa Odéon những đờn)

KIM TINH NƯƠNG XUẤT THẾ (1 đĩa). Phùng-Há ca Tây-thi giọng quảng.

MẪU TỬ TÌNH THÂM (3 đĩa) Phùng-Há ca Bắn-tiêu, giọng quảng, Thu-hồ, Vọng-cổ, Văn-thiên-tường.

THAM PHỦ PHỤ BẮN (4 đĩa) Phùng-Há ca Bắn-tiêu, Xuân-tứ, Hành-vân, Khổng-minh, Vọng-cổ.

GIỌT MÁU CHUNG TÌNH (2 đĩa) Phùng-Há ca Tương-tư, Xuân-tình.

Có đủ thứ đĩa hát Trần-đắt, Phước-cương, Ba-xoàn, Hát bội, Máy hát Béka và máy Sonata.

Có thợ thiện nghệ sửa máy hát và đàn manchon thật chắc ý.

Trữ bán tại tiệm Lê-văn-Tài 82 Rue G. Guynemer (Chợ cũ) Saigon, và tiệm Ngô-thị-Mão, 41 Colonel Grimaud ngay đầu chợ-mới Saigon. (Ngan gare Canton)

Phần thưởng của ai ?

ĐƯƠNG VỢT

Chẳng phải 1$ 50 mà thôi còn cho phần thưởng (Prime)

Xin các nhà chơi Tennis lưu ý, hiệt vợt đương « Raquette » muốn cho lần đốt chỉ có ba điều cần yếu :

1 là rút dây cho đều

2 là rút khỏi dập

3 là dây tốt.

Vậy trước khi đương hãy lựa chỗ cho đáng tin cậy. Chỉ có Bazar ở gần gare Dakao, buôn bán thật thà, chúng tôi mới muốn được người thợ thiệt rành nghề đương vợt và làm thật hữu-lương.

Bổn hiệu chỉ-nhơn muốn khỏi mất tiếng nên chăm nom không cho thợ làm dối trá.

Còn giá thì chúng tôi tăng đồng giá với các hiệu khác, đáng tin cậy lắm.

Vị nào ở xa gởi đương chúng tôi xin gởi contre Remboursement xin thêm tiền gởi vàước phí 0$ 50.

Au Meilleur Prix

N° 15 *rue Martin des Pallières*

à côté de la gare

DAKAO

Lời rao

Tôi tên là Hồ-thị-Nho, con tôi tên là : Ng-văn-Sơn, Ng-hữu-Hạnh, Ng-tấn-Hưng, Ng-thị-Hoanh, và Ng-thị-Hứa đồng ở làng Tân-thành tổng Anphước hạt Chaudoc. Chồng tôi tên là Ng-văn-Ngân, khi còn sanh tiền có khẩn một số đất tại làng Mỹđức tổng Châu-phú hạt Chaudoc đặng 42a25a00 vĩnh viễn tạm N° 3859 số bằng đồ N° 112 tờ thứ ba.

Chồng tôi khẩn rồi giao quyền cho M. Đỗ-phước-Hinh coi sóc. Trong ba năm nay M. Đỗ-phước-Hinh phải về Baria nên giao lại cho mẹ con tôi.

Nay mẹ con tôi không thể coi sóc được, nên mẹ con tôi đều bằng lòng cho đức số đất nói trên đây cho cháu tôi tên là Ng-khắc-Ngọ ở làng Mỹđức tổng Châuphố hạt Chaudoc làm chủ đời đời.

Nay tôi làm lời rao nầy cho hết thảy trong bà con, con cháu tôi, người ngoài và vợ chồng M. Đỗ-phước-Hinh hay, nếu ai có bằng có [illegible] nhà mẹ con tôi mà tôi mất.

Kể từ ngày tôi làm lời rao cho đến ngày 20 Octobre 1931 mà không ai đến kêu nài thì mẹ con làm tờ cho đứt cháu tôi, chừng đó đến sau không ai được phép hoài nghi chi và ngăn cản vụ cho đất nầy.

Nay lời rao

CẢM TẠ ÔNG

Dương-Tuấn-Sanh

Ở đường Marins 171 tại tiệm huốc bắc Thiên-hậu-Đường.

Nguyên tôi là Trần-ngọt-Bình ở đường Quai de Mytho tiệm Đức-Phương rồi mang bịnh Hạch Cổ một năm nay tốn tiền uống thuốc rất nhiều, song chẳng hết. Sau nhờ ông thầy Dương-Tuấn-Sanh coi mạch cho thuốc uống, thuốc đưa trong 15 ngày thì lành bịnh, nên tôi không biết lấy chi đền bồi cho xứng đáng, vậy xin đăng trong quí báo **DUOC NHA NAM** cùng ai rủi ro mang bịnh ấy nên tìm đến ông Dương-Tuấn-Sanh thì được lành bịnh chắng sai. Ông lại biết cho thuốc ai mang bịnh ho ra máu hoặc phong thấp ung cũng cho lành bịnh.

Vì việc công-ích

Bổn M. Đoàn-trung-Còn, số 15 đường Filippini, Saigon, mới vừa xuất bản cuốn Văn minh Nhà Phật, Thầy Huyền Trang đi thỉnh kinh. Lâu nay nhiều vị hiểu lầm rằng cuốn Tây-Du diễn Nghĩa là gởi chuyện thật, nên làm người tin rằng thầy Tam-tạng đi thỉnh kinh nhờ có Đại-thánh, Bátgiới và Sa tăng dẫn đường và trừ yêu quái. Nay M. Đoàn-trung-Còn muốn đính đổ sự mê muội vô lý-nên ra cuốn thầy Huyền-Trang đi thỉnh kinh. Sách có lời về đường lịch-sử, đạo đức, mà lại cũng có giá trị trên đường văn học nữa. Quí vị muốn hiểu thầy Huyền-Trang đi Ấn-độ thế nào, khi chưa đặt chân giữa đồng, lên qua nổi tuyết gặt hiểm, cùng khi luận đạo thanh cao, thì hãy nên xem sách, cốt chính lịch bằng ngôn ngữ 1932

GIÁ LÚA

tại Cholon ngày 12 Oct. 1931

LÚA

Mỗi tạ 68 kilos

Gocong	2.45	Omon	2.55
Bentre batri	2.55	Cailong	2.65
Cai lay	2.55	Thot-Not	2.15
Cai-be	2.55	Longxuyên	2.57
Vinhlong	2.55	Chaudoc trắng	2.10
Baké	2.55	— Đỏ	2.00
Can-Chong	2.60	Tranchâu	1.90
Cang-Long	2.60	Sadec trắng	2.45
		— Đỏ	1.90
Travinh	2.60	CAOMÈN	
Bai-xau	2.63	Battambang	2.42
Bacliêu	2.67	Banam	2.40
Hatien	2.67	Loai rieng	
Phucolong	2.67	Ma đỏ	1.90

GẠO

Mỗi tạ 60 kilos

Gạo N° 1 25 %, tấm	3.80
Gạo N° 2 40 %, tấm	3.50
Tấm 1-2	2.80
Tấm 3-4	2.55
Cám trắng	1.70
Cám tàu	1.50

Bao lúa đã đóng rồi 2$. 00

8, 9 ngày rày, lúa gạo không ai mua bằng gì hết!

TÀU TỚI

Ở Pháp lại

Bang kok	10 Oct
Azay le Rideau	15 Oct
André Lebon	21 Oct

Ở Tân về Nhựt qua

Chenonceaux	15 Oct

Ở Trung-Bắc-kỳ về

Cap St Jacques	19 Oct
Claude Chappe	18 Oct
Kouang-Si	22 Oct

Ở Singapore về

TÀU ĐI

Sang Pháp :

Kouangsi	26 Oct
Chenonceaux	20 Oct
Cap St Jacques	23 Oct

Ra Trung-Bắc-kỳ

Kouangsi	8 Sept
Cl. Chappe	22 Oct
Bangkok	15 Oct.

Đi Tân về Nhựt

Artagnan	10Sept.
André Lebon	24 Oct

Đi Singapour

Paul Doumer	12 Oc

Nước dưng nơi Cửu-long-giang ngày 11 Octobre 1931

NHỮNG CHỖ ĐO NƯỚC	NGÀY ĐO NƯỚC	MỰC NƯỚC LÊN					NHỮNG NGÀY nước lên lớn hơn hết trong năm 1930
		cao về năm 1931			cao năm 1930		
		những ngày đo	trước 1 bữa	chênh lệch	cùng ngày ấy	chênh lệch	
		m.	m.	m.	m.	m.	
Luangprabang. .	9-10-31	6.11	6.09	0.73	8.68	15.18	11-8
Vientiane. . . .		5.46	5.48	0.55	6.68	11.64	13-8
Savannakhet. . .		4.95	5.05	00.9	5.45	11.85	19-8
Khong	8-10-31	5.70	5.80	0.72	6.63	10.13	26-9
Strungtreng. . .		5.65	5.40	0.24	6.18	9.66	26-9
Sambor.		8.86	8.78	1.86	1046	10.62	8-10
Phnompenh. . .		1024	1020	3.15	1170	11.88	11-10
Snoctrou. . . .		4.61	4.58	1.30	5.67	5.67	9-10(N.G.)
Tanchau. . . .	9-10-31	4.04	4.02	1.36	5.27	5.36	12-10 »
Chaudoc. . . .		2.93	2.90	1.01	3.57	3.66	12-10 »
Longxuyên. . .		»	»	1.79	3.62	3.95	22-11 »
Nuisap		1.77	2.13	1.10	1.72	2.62	17-1 »
Rachgia		2.14	1.06	»	3.03	3.25	24-10 »
Thotnot		2.67	2.58	1.57	2.92	3.03	25-10 »
Cantho.		1.64	1.61	1.03	1.53	2.22	5-11 »
Camau		2.52	2.32	1.10	2.66	2.71	10-8 »
Duatho.	8-10-31	2.00	2.00	2.00	3.03	3.12	9-10 »
Daingai		2.64	2.63	2.17	3.31	3.44	13-10 »
Vinhthanh. . . .		2.24	2.20	1.40	2.67	2.79	12-10 »
Sadec	9-10-31	1.65	1.59	0.76	1.91	2.15	16-2 »
Vinhlong		2.33	2.31	1.36	2.73	2.73	9-10 »
Travinh		2.07	2.07	0.70	2.47	2.86	24-10 »
Cailay		1.73	1.55	1.26	2.34	2.81	20-10 »
Mytho.		1.19	1.14	0.75	1.21	1.42	25-9 »
Tanan.		1.18	1.16	0.63	1.35	1.45	27-10 »
Benluc		0.71	0.79	0.44	1.21	1.29	16-2 »
Phuan.		1.07	1.15	0.51	1.29	1.37	15-10 »
Kéga		0.84	1.00	0.60	0.86	1.30	15-10 »
Nuinal.		0.72	0.72	0.28	1.05	1.32	24-9 »
Cap St-Jacques							

Đại-An-Đường dược-phòng

Hanoi 50 R. Cantonnais

ĐẠI-LÝ TRONG NAM-KỲ VÀ CAO-MÊN

M. Nguyễn-v.-Diệm

Saigon, 9 R. Paul Blanchy

Bổn tiệm trữ bán các thứ thuốc hoàn của tiệm ĐẠI AN ĐƯỜNG là tiệm thuốc lớn nhứt ngoài Bắc kỳ. Thuốc của tiệm nầy toàn những ông Danh-sư ở Quảng-Đông chế ra hết.

Thuốc hay như thần, uống vô thấy kiến hiệu liền.

Bán theo giá ở Hanoi, gởi cách lãnh hóa giao ngân.

SÂM NHUNG BẠCH PHƯỢNG HOÀN. — Uống trị bịnh đàn bà huyết hư.— Mỗi hộp 6 viên giá 1$ 20

ĐIỀU KINH GIỤC LÃN HOÀN — Uống trị bịnh đàn bà kinh nguyệt không đều. — Mỗi hộp 6 viên giá 1$ 20

SÂM NHUNG VỆ SANH HOÀN — Uống trị bịnh huyết hư, tinh thần nhọc mệt, người ốm yếu ăn không ngon ngủ không yên—Mỗi hộp 6 viên giá 1 $20

DƯỠNG TÂM NINH THẦN HOÀN — Uống trị bịnh tinh thần mỏi mệt — Mỗi hộp 6 viên giá 0$ 80

TAM BIẾN BỔ THẬN HOÀN — Thuốc bổ thận, mệt nhọc hay thức đêm — Mỗi hộp 6 viên giá 1$ 00

DẦU ĐẠI AN.— Thoa và uống trị nhiều bịnh rất hay, mỗi nhà nên có DẦU ĐẠI AN — Mỗi vo giá 0$ 20

Ai mua mỗi thứ 10 hộp xin tặng thêm 1 hộp.

Các thứ thuốc nầy đều có toa nói cách dùng thuốc rất cẩn thận.

Thơ và Mandat xin đề:

M. NGUYỄN-VĂN-DIỆM

9, Rue Paul Blanchy — Saigon

— PHONG - CANH KHACH - LAU —

PHÒNG SẠCH SẼ GIÁ RẺ HƠN CÁC NƠI

CÓ GARAGE ĐỂ XE KHÔNG MẤT TIỀN

SAIGON — VO-VAN-BAN Propriétaire — T. 407

BƯỚC NHÀ NAM

MÃ THƯỢNG LẬP CÔNG

— Thử hỏi có thứ thuốc nào xứng đáng dùng bốn chữ trên đây chăng?

— Ấy là thứ thuốc « Thần-hiệu Thời-Nhiệt-Đơn » của nhà thuốc THIÊN-HÒA-ĐƯỜNG vì con nít khi nào có nóng mình, uống vào trong 5 phút thì thấy linh nghiệm hiển-nhiên, thật đáng cho rằng « mã thượng lập công » và chẳng bỏ với cái tên gọi riêng nó là « NHƠN-SANH YẾU-DƯỢC » Gần đây bởi có nhiều nơi bán thuốc giả và nhái theo kiểu thuốc ấy, nên kẻ mua thuốc phải nài cho cô nhãn con nai thì mới khỏi lầm.

Pharmacie Sino-Annamite

THIÊN-HOA-ĐƯỜNG

208, RUE DES MARINS — CHOLON

Mấy điều thỉnh-cầu của một người thay mặt cho dân

(Tiếp theo trương nhứt)

Xin chánh-phủ mở lượng khoan hồng hủy cái nghị-định ấy, thì quốc dân rất cảm ơn.

4· — *Chánh-trị* — *Xin bớt số hương chức và cho hương chức ăn lương.*

Theo phong-trào gần đây cũng chẳng cần cử chỉ tới 12 vị hội tề, tôi tưởng cử cho nhiều vị mà phần đông ít tài kém đức, tốt hơn cử ít vị mà có đủ tài đủ đức lại càng hay.

Như chức *Hương cả*, đầu hội tề gồm luôn chức thủ-bộ. *Hương chủ* phó hội tề gồm luôn chức Hương-sư và Hương-trưởng.

Hương quản, tuần phòng gồm luôn chức Hương-chánh.

Hương thân phụ thân thuế với xã trưởng gồm luôn chức Hương giáo.

Hương hào coi về tờ trát quan trên và thi hành án tòa.

Hương trưởng thâu và nạp thuế.

Chánh lục bộ giữ bộ sanh, tử và hôn thú.

Trong 7 vị hương chức trên đây lập thành hội tề toàn là phải có học-thức nhiều ít.

Về tiền lương thì tùy theo số bạc công nho của làng xuất ra 30 °/. mà cho họ, lại tùy theo phận sự nặng nhẹ định chia ra cho công bằng. Đặng vậy bọn dân lành mới tránh khỏi cái nạn bị bọn rút máu thường ngày.

Tôi lại còn ước mong sao chánh phủ cho phép dân trong mỗi làng đặng quyền tuyển chọn cử hương-chức hội tề trong làng của họ, cũng định mỗi khoá là 2 năm, đặng trình bọn tư-bổn vô tri thức, cùng bọn cậy quyền thế không lương tâm. Bọn tư-bổn thường ỷ có nhiều tiền nên khi cử hương chức họ muốn vượt bực cho cao, ép mấy ông chức lớn tuổi cao, dầu có làm nhiều năm hơn họ cũng phải đứng sau, nếu có ai kêu nài đều công-lý phe họ sắp đủ cả bà con ra ký tên, lên quan trên xin đánh đổ, quan trên thấy phần đông thì tin lầm mà cho là phải.

Kẻ có thế kia bị sa thải rất nản ăn-năn. Đó là bọn tư-bổn vô kiến thức.

Còn một bọn ác-tâm mưu độc lấy chức làng làm kế sanh nhai, hễ tốn hao một lần đặng làm hương chức, sau sẽ bóc lột dân lành.

Hai hạng kể trên thường hay hiếp đáp dân lành trăm bề thảm khổ. Dân muốn trực tiếp với quan, ắt cảm với nhau, sanh ra nhiều điều quan hệ.

Về mặt chánh trị hương chức làng gần dân hơn hết, vậy xin chánh phủ hãy mau cải lương, đặng vậy mới tránh khỏi những chuyện bất thường của dân xảy ra với chánh phủ.

Những điều tôi đã tỏ trần đây là lời quê quyết chẳng phải hỗ nghi, tôi thật lòng muốn cho an dân lợi nước.

5· *Cải cách về hành sự của Hội đồng địa hạt*

Tôi có đọc báo Đuốc-Nhà-Nam, thấy chánh phủ đã ra nghị định cải các cuộc tuyển cử Hội-đồng địa hạt, vậy càng công bình rồi, còn cách hành sự sao không nói đến?

Vậy tôi xin chánh phủ thêm những điều y như dưới đây:

1· Tôi xin chánh phủ cho phép các hạng dân được dự thính mỗi kỳ nhóm của Hội-đồng địa hạt cũng như của Quản-hạt vậy.

2· Đã có nghị định quan Thống đốc Nam-kỳ dạy mỗi kỳ nhóm Hội đồng phải có một viên thơ ký biên chép mấy lời của mỗi hội-viên bàn cãi ra, sau ngày bãi hội viên thơ ký ấy phải sao ra nhiều bổn đặng gián trong mấy nhà công sở cho dân sự và hương chức làng đến xem.

Song từ ấy đến nay nghị-định đó vẫn còn nằm yên, vậy tôi xin chánh phủ đem nghị định ấy ra thi hành.

3· Mỗi kỳ Hội-đồng nhóm, quan Chủ-tỉnh đem nhiều vấn-đề ra giữa hội bàn tỉnh, có vấn-đề hội-đồng công nhận, mà cũng có vấn-đề không công nhận. Sau khi bãi hội không thấy quan chủ tỉnh đem các giấy tờ sổ bộ cho Hội đồng ký tên kiết chứng.

Bởi cớ xin chánh phủ ra nghị định rằng: sau khi hội nhóm rồi, thì quan chủ tỉnh phải giao lại cho Hội-đồng xét và ký tên các giấy tờ sổ bộ đặng làm chứng quả.

Thưa quí ông.

Trong 5 điều yêu cầu của tôi đã bày tỏ ra đây, xin quí ông vui lòng xem xét và định liệu lẽ nào, cho tôi hiểu tôi rất trông những lời chỉ giáo của quí ông.

Tạ giao-Hiền

Hội-đồng địa-hạt à Hòa-bình

(Bacliêu)

Có hai điều, chư-vị độc-giả tỏ lòng hương bổn-báo: 1° Mua báo rẻ tiền mặc; 2. Cổ-động cho nhiều người cùng mua

Muốn lập hội Tâyninh Tương-tế

Bổn-báo tiếp được bài nhờ đăng như vầy:

Nghĩ vì anh em ở Lục-tỉnh lên cư ngụ tại Saigon - Giadinh-Cholon, tôi thấy người đồng-châu ở hạt nào cũng đã cùng nhau lập thành hội Tương-tế, để giúp đỡ nhau trong khi hữu sự.

Vậy tôi là người sanh trưởng tại hạt Tâyninh, cư ngụ tại Saigon, muốn lập một hội Tương-tế của người Tâyninh Trảng-Bàng cư ngụ tại Saigon, Giadinh Cholon (Secours Mutuels des Originaires de Tâyninh) như tại hạt khác vậy. Mong rằng mấy ông, mấy thầy và anh em thấy thợ người Tâyninh cho việc nầy là phải, thì xin gởi thơ cho tôi biết, nếu có đông, ngưu tôi sẽ định ngày mời nhóm bàn tính lập điều lệ để xin phép chánh-phủ lập hội ngay.

M. Thân

N° 213 bis Rueille Galliéni Saigon

Ăn mạng bí-mật

Có phải vì em dâu lấy anh chồng rồi mưu giết chồng đi chăng?

Sớm mai hôm qua, có một bà già đến nói cho bổn-báo hay rằng con trai bà bị ai giết chết, và nhờ bổn-báo kêu ca đỡ cho các nhà chuyên-trách tra xét giùm. Vậy bổn báo thuật lại ra đây, mong rằng các nhà chuyên-trách để ý dò xét.

Bà già ấy tên Nguyễn-thị-Hiệp, nghèo khổ, không nhà cửa, chỉ có chiếc ghe ngày tối trôi nổi trong sông Saigon, câu cá đổi gạo. Ghe bà thường đậu chỗ tục kêu là «Một hình». Bà có một người con trai tên Phạm-văn-Do, đã có vợ, tên là Hoa, sanh đặng hai đứa con.

Cách chừng 10 ngày rày, hai vợ chồng con bà vì một việc nhỏ mọn mà ngày lộn nhau, rồi Hoa (dâu bà) bồng con qua ở ghe tên Lý, là anh con ông bác của tên Do. Cách hai ngày sau, Do không thấy vợ về, va mới đi kiếm, qua ghe Lý hỏi thì không có, Do bèn đi luôn về Cholon, lối Dépôt mà tiếm kiếm nữa, rồi bị giết chết đâu trong ấy. Theo lời bà Nguyễn-thị Hiệp nói thì bà không thấy rõ vụ án mạng nầy ra sao, chỉ biết sau khi con bà chết rồi, xác đem về nhà thương khám xét, thì bà mới hay. Người ta cho bà hay Do bị giết lối 9 hay 10 giờ tối ngày 6 Octobre.

Quan trên tỉnh nghi ba người là: Phạm-văn-Lý, Trần-văn-Ngọc và Phạm-văn-Tám, đều là bà con với nhau, có can vào vụ án mạng nầy, nên bắt giam cả ba. Nhưng không hiểu sao chỉ có tên Trần-văn-Ngọc chịu tội mà thôi, nên quan chỉ giam có mình nó và tha cho Lý và Tam về.

Theo như lời bà Hiệp thì bà nghi cho thị Hoa có tư tình với anh chồng nó là tên Lý kia, nên khi hai vợ chồng nghỉ lộn nhau, Hoa qua ghe của Lý mà ở, rồi đi trốn đâu mất. Rốt lại bà xin nhà trách nhiệm bắt tên Lý lại và kiếm bắt thị Hoa mà tra hỏi thì biết ngay kẻ nào là hung thủ đã giết con bà liền.

Quốc-bửu-Ban

(CANTHO)

Tối thứ tư hát 3 xuất sáng đêm

XUẤT ĐẦU

PHONG-THẦN

Hoàng phi-Hổ đấu châu

M. Hiền chú hầu gánh thủ vai Hoàng-phi-Hổ

XUẤT GIỮA

TAM-QUỐC

Triệu-Tử đoạt ấu chúa

Kép tìm Biên thủ vai Triệu-Tử.

XUẤT CHÓT

BÌNH GƯƠNG TAN HIỆP

M. Nghĩa thủ vai Mã-phùng-Thiên. Cô ba Xáng thủ vai Tô-ngọc Mi.

Thứ nầy vui lắm!!!

HÁT BỘ KIM THỜI của Bầu-Bòn ở Sadec

Kính cùng quí ông quí bà rõ đến đêm 15 Octobre 1931 nhằm thứ năm bổn ban sẽ hát tại Tân-định (Rạp Bội Cô) mười đêm. Bổn ban mới dẫn lần thứ nhứt cho nên lựa đào kép có danh, y quan mới, sơn thủy mới. Tuồng sắp đặt theo kim thời có ca nhiều màu cải lương. Xin mời quí ông quí bà trước đến mua vui sau giúp chơ bổn ban rất cảm ơn vô cùng.

Chủ nhơn

Kính thỉnh

Y KHOA TẤN-SĨ

Docteur L. Vinceas

Ex-aide d'anatomie de la Faculté de Bordeaux

Số 2 và 4 đường Noel sau gare Dakao

Phòng khán bịnh và ở đường bịnh bất kỳ bịnh chi sẵng đều trị được.

Mỗi tuần thứ ba Buổi sớm mai đều coi mạch thị không ăn tiền.

Giờ khán bịnh:

Sớm mai: từ 7 giờ rưỡi đến 9 giờ rưỡi.

Buổi chiều: từ 2 giờ rưỡi đến 3 giờ rưỡi.

Villas cho mướn tại Longhải

Có 4 cái nhà mát (villa) mới cất rồi tại Long-Hải và đã khánh cho mướn. Bàn ghế, giường mùng, tủ kệ, đều mới tinh, dọn theo kiểu kiểm thời thiệt đẹp. Có nhà nấu ăn riêng, có 18 chứa nước mưa dùng cả năm, bạn bè sai khiến nhậm lẹ. Giá cho mướn cũng vừa phải.

Tại chỗ xin hỏi, gardien. Ở Saigon muốn hỏi do nhà thơ Long-hải hay là nhà M. Phan-kiêu-Bông 348 Bd Galliéni Cholon.

Lời rao

Cho chủng chủ hãng xe hơi An-nam và những chủ xe đò hay rằng: *Société des transports et messageries de l'Indochine* (T. E. M. I.) là hãng *Ippolito* cả, hiện đang bán tất cả xe hơi du lịch, xe camionnes (camions) xe móc theo xe hơi để chở đồ (remorques) đủ thứ cũ mới cùng vỏ số đủ phụ tùng cho xe hơi, xe máy dầu và xe máy đạp.

Hãy lại kiếm nơi hãng số 37, đường d'Espagne Saigon thì chẳng thiếu chi đồ cho quí khách cần dùng và được giá rẻ bất chờ nài.

Hãng đóng cửa mỗi ngày chúa nhựt, ngày lễ thường vô rạng thông thả, sớm mai từ 7 giờ tới 11 giờ, buổi chiều từ hai giờ tới 6 giờ.

KÍNH MỜI!

Quí-vị muốn may đồ tây:

Đúng mode! Rất khéo! Thiệt rẻ!

Xin thỉnh lại tiệm:

Hà-Thành Mode Taillor

11, RUE CARABELLI

thì sẽ được vừa ý, vì có thợ cắt rất thiện nghệ, may kiểm chỉ và khéo

Tiệm chụp hình mới

My-Dung Photo

Chủ-nhân Bùi-văn-Bốn

103, Boulevard Albert 1er

(Góc đường Legrand de la Liraye)

DAKAO

SAIGON CÒ MỘT??

Tiệm May MinhChâu 43 CHARNER

May Rẻ Mà Được Vừa Lòng

Quý Ngài May 30.00 Trở Lên Thì Được Thưởng

Thêm 1 Bộ Kaki Trắng Giá 6,00

Lại Có Thợ Dạt Tại Khắc Cán Dầu

Chạm Bằng Đồng Bằng Bạc

Bảy Lâu Danh Tiếng

CHARNER 43 TAILLEUR GRAVEUR SAIGON

Xin giới thiệu với anh em!

Nhà thiện-nghệ có lò đúc, xưởng máy làm các đồ bằng nhôm thao, đồng, gang, sắt.

Người Nam ở Saigon mới có một?

Hảng TRI-DO ở đường Arras

(39 bis) Hãy thừa dịp khuyến-khích nghề nhà!

Đồng bào ai có đồ chi thuộc về máy xe hơi, tàu nhà máy xay lúa gạo, ca-nốt, máy cày v.v. thứ chi hư xin nhớ đưa lại xưởng của ông thầy sửa, giá vừa rẻ, việc làm lại cẩn thận.—Chớ bỏ qua

Tràng bông tang (couronnes) CỦA ANNAM LÀM RA

Bổn-hiệu chuyên làm tràng bông cườm đã lâu năm và đã xuất sản được nhiều nên nay có thể tính giá rẻ hơn các nơi được phân nửa.

Có giá riêng cho hội Lương-hữu. Giá từ 5$ 7-10-12 cho tới 100$ Bắp ai và bán lẻ.

"La Tortue"

PHAN-THÚC-TRÁC

16, Sabourain, Saigon

Téléphone 9.95

Tiểu-thuyết của: « BƯỚC-NHÀ-NAM » N° 4

SỐ ĐỘC ĐẮC

Tác-giả: H. P.

II.— Cái đời mới mẽ

Cách chòi tơ thấy Sơn-Thủy chẳng bao xa, có một tốp người đang lo làm lụng. Đếm coi người ấy đang gặt hái, hò hát rất vui, không hề tỏ ra ý gì buồn lòng nản chí.

Tư Tâm mon lại gần. Ai thấy lạ cũng ngưng tay mà ngó. Một người trong bọn vừa cười vừa hỏi:

— Anh ở đâu lạ?

Tư Tâm trả lời:

— Tôi ở xa mới đến, kiếm lúa gặt mà ăn.

— Sao không đi hỏi gặt với người ta? Ủ, anh lại đây, ở đâu?

Tư Tâm đưa tay chỉ và nói:

— Kia kìa, ở cái chòi nhỏ đó.

— Ủ, cái chòi của chỗ mấy, mướn ruộng mới gặt rồi xung quanh đó đa! Xong xuôi họ về bỏ đó. Bộ họ cho anh ở hả?

Tư Tâm đáp càng rằng:

— Ủ, phải. À! mà anh gặt đã chủ ruộng rộng rải không?

— Sướng lắm mà. Gặt mười bó cho ăn một bó. Anh muốn gặt hôn?

— Tôi cũng muốn gặt lắm, song tôi mất vông hái, không còn nên mới coi tay.

— Hệ gì nà! tôi còn một cái dư đứng nhà người bạo tá dây ruộng nầy. Lúc nữa nghỉ trưa anh theo tôi về đó, anh hỏi gặt rồi tôi cho mượn đỡ đỡ.

— Cám ơn anh lắm.

— Ủa, mà sao anh đi lại lẽ loi như vầy. Thuở nay con gặt hay đi từ tốp, chớ đâu có đi một mình vậy.

Nói tới đây, ngó lại chòi, thấy Sơn-Thủy ra đứng trước, bèn không đợi trả lời, chụp hỏi tiếp:

— Người ở trong nhà đó đi với anh hả? Người đó gặt hông?

— Không, có biết gặt hái gì, nhưng đi với tôi cho có bạn vậy chớ!

Gượng đáp vậy, chớ tư Tâm lấy làm đau lòng mà thấy người con gặt lại nhờ Sơn-Thủy mà tưởng là người tam tụ, chơn lấm tay bùn.

Chuyện vãn đôi hồi, tư Tâm kiếm về mà mặt lại bâu hoan, giây lác gặt đầu cười chúm chím.

Về đến chòi, tư Tâm xem dường đâu chỉ lắm, chạy lại nói với Nguyễn-sơn-Thủy rằng:

— Thưa cậu, bây giờ tiền bạc không có mà cậu cũng chưa định chắc là đi đâu. Thôi nằn nhà ở, thăm nằn cớ việc làm, cậu nên nán lại cho qua ngày tháng, rồi sau sẽ liệu.

— Em nói có việc làm mà việc gì ở đâu?

— Lúa chín đỏ đồng, thiên hạ đang lo gặt hái. Vậy em xin cậu ở nhà đây, để em đi gặt kiếm lời mà ăn, chớ không lẽ ngồi đây chết đói. Nghề gặt hái em đây tài đích. Lâu ngày dành dụm đặng một mớ tiền rồi ở, đi sẽ tính.

— Em nói thế, chớ qua mà đành người không đợi mà mười bữa. Em quá yêu qua, trong cơn hoạn nạn, tách mình theo cho có bạn, đáng lẽ quả phải lo chăm sóc thân em mới đáng chớ, đâu lại làm nhọc lòng em đến thế.

— Cái kiếp cực khổ là mớ của em, gặt hái là việc nhỏ nhen, có gì mà nhọc. Cái lòng của cậu đối với em và tôi tớ lúc còn ở nhà, em không khi nào quên đặng, dầu đến đỗi nào em cũng xin đỡ tay chưa cậu cho đến cùng.

— Làm như vậy qua buồn lắm. Tư Tâm theo nằn nì hết sức, thốt Sơn-Thủy phải mủi lòng, và nói:

— Thôi thì cũng đặng. Mà rồi đồ đâu có mà gặt?

— Thưa có chớ! Người ta cho em mượn mà!

Đến đây, nghe êm lặng như tờ. Sơn-Thủy ngó mông, giây lác gì ra nước mắt, chẳng biết chàng tiếc gia tài phụ ẩm nào đâu mà buồn hay vì thấy lòng trung tín của bạn mà tủi. Tư Tâm thì ngó ra ruộng, coi con gặt lom khom cắt mấy vó vàng.

Trưa lại, đúng buổi bọn gặt lên bờ nấu soạn về ăn cơm. Tư Tâm cho chủ hay, rồi lật đật riết theo họ về nhà người bạo tá.

Chiều lại đã thấy có tư Tâm nhập với bọn kia mà xuống ruộng.

Từ đây, nhờ đây mà cậu tớ cậu đủ ăn đắp đổ, khỏi bề đói lạnh.

Tuy thế chớ Sơn-Thủy hằng tính ra, lo việc tương lai lắm lắm. Chỉ chim đại bằng ấy, ổ ấp sẽ của tu lắm đâu có đó thấu, nên chẳng trông chủ mình đã an phận ở yên, không toan bề đi xa nữa.

Một hôm, ánh trăng tỏ rạng, thấy tớ mới giật nhau ra ngồi dựa mé sông, ngó lên sông dợn. Bông thỏ lâu lâu, vàng gieo ngắn nước. Thỉnh thoảng có nghe thương-hồ qua lại, bạn chèo trỏi giọng hát vang rân. Trong các chiếc ghe trải qua chỉ có ghe cát là chỗ khắm hơn hết. Người làm công ghe cát thật là mạo-hiểm, dầu sóng to dầu sóng lớn mặc dầu, cũng cứ việc chỗ khắm đó, chỉ còn một tấm bo trên, là khỏi mất nước. Ấy là cái tánh chung của hết thảy người làm nghề ấy.

Nguyễn sơn-Thủy xem thấy than thầm rằng: « Con nhỏ nghèo khổ thật! Muốn nuôi miệng đành cơ mang sống nhọc lợ lòng lòng. Ôi! vật thực nuôi thân tuy nguy hiểm hơn vật thực bồi bổ tinh thần biết mấy! »

Trăng càng phất càng cao, mới mọc đó mà đã vượt lên cao vóc ba sào. Tư Tâm mở lời hỏi chủ rằng:

— Thưa cậu, em thường thấy cậu buồn bã hoài. Chắc cậu nhớ nhà phải hôn?

— Nhà là chỗ chôn nhau cắt rún, là nơi đây dấu cũ tích xưa, là một cái không khí êm ấm mặn mà, không nhớ sao đành. Còn gì đau lòng hơn là cảnh trái non lìa cội.

— Thôi, cậu còn nhớ chi nữa. Ông đã đánh bùng rồi cậu mà cậu còn buồn làm chi! Coi thì ông thương cậu chết nào hết.

— Ê, em đừng nói quấy không tiện.

SAIGON — IMPRIMERIE THANH-THI-MAU, 4 RUE DE REIMS — Le Gérant: NGUYEN-V.